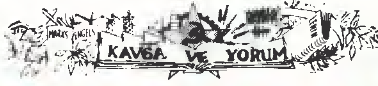
Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Türk şovenizmine karşı
halkların kardeşliği!

Karkêren hemû
welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl: 8, Sayı:172-173
5 Ekim 1981

Halkların kardeşliğini kıramayacaklar

Sömürünün yoğunlaşmasını örtbas etmek, taban yaratmada tutunacak bir dal bulmak ve yayılmacılığın psikolojik hazırlığını yürütmek vb. için şovenizmi kışkırtmak faşist diktatörlüğün dağarcığındaki bir araçtır. Bunların yanısıra, özellikle son "Ermeni terörü" konusuyla, Ermenilere olduğu kadar, yurt dışındaki Kürt-Türk tüm Türkiyeli emekçilerin devrimci, demokrat örgütlerine yönelik bir hesap daha açığa çıkıyor.

Murat Civan

Son zamanlarda Türkiye'de şovenizm propagandası iyice azgınlaştı. Bu propagandaya göre dünya Türkiye'ye düşman!

Irak'da TIR'lar kaçırıldı. Irak düşman. Kaçıranlar arasında peşmerge giysililer, yani Kürtler varmış. Onlar zaten ezeli iç ve dış düşman. E5 karayolundaki kazaların çoğu Bulgaristan ve Yugoslavya'da olduğuna göre, onlar düşman. Kıbrıslı Rumlar toprak vermiyorlar, düşman. Yunanistan eski düşman. Paris'de elçiliği basan Ermeniler Lübnan doğumluymuş, Lübnan düşman. Olay Fransa'da olduğuna göre, Fransa düşman. Olayda Kalaşnikov silahlar kullanılmış, Sovyetler Birliği can düşmanı. Burjuva yazarların deyişiyle Avrupa bir "garip", Türkiye'ye karşı kararlar çıkartıyor... Kısacası son sıralarda bir tek Kuveyt, "dost ve kardeş" sayıldı.

Faşist diktatörlük korkunç bir şovenizm körüklüyor. Bir kez, ülkede yaptıklarını örtbas etmek için kendi açısından bu çok gerekli ve acil oluyor.

Ulaşıma büyük zamlar geldi. Yüksek Hakemler Kurulu'nun kotardığı "toplu sözleşme"lere Türk-İş bile karşı çıktı. Çıkarılan emeklilik yasasına ise değil Türk-İş, Refik Sönmezsoy bile birşeyler demek zorunda kaldı. Belediyelerin harcamaları doğrudan halkın sırtına yükleniyor. "Sıkı para — yüksek faiz" siyaseti dediklerinin geniş çaplı bir soygun olduğu ortaya çıktı. Öte yandan katma değer vergisi yasasıyla tekellerin "ağır" vergi yükü hafifletildi.

Tüm bunları örtbas etmek, taban yaratmada tutunacak bir dal bulmak ve yayılmacılığın psikolojik hazırlığını yürütmek vb. için şovenizmi kışkırtmak faşist diktatörlüğün dağarcığındaki bir araçtır. Bunların yanısıra, özellikle son "Ermeni terörü" konusuyla, bir hesap daha açığa çıkmaktadır. Bu hesap, Ermenilere olduğu kadar, yurt dışındaki Kürt-Türk tüm Türkiyeli emekçilerin devrimci, demokrat örgütlerine karşı yöneliktir.

Faşist diktatörlük tüm dünyayı düşman göstererek, toplumu dışa olabildiğince kapayıp sıkı bir denetime almaya çalışıyor. Bunun için içerde genel olarak halka, özel olarak sol harekete görülmedik şiddet uyguluyor. Bu şiddetin amacına ulaşamadığı bir yana, yurtdışında milyonlarca Türkiyeli işçi var ve sol hareketler yaygın olarak örgütlüdür.

Avrupa'daki işçilerin ailelerine yazdıkları her mektup, Türkiye'ye her gidişleri faşizmin denetimini gevşetici bir etki yapıyor. Faşist diktatörlük, bir yandan, dövize muhtaç olduğu için yurt dışındaki işçilere hoş görünmek istiyor, öte yandan onları da sıkı denetim altına almak, o kanaldan ülkeye sızan aydınlık fikirleri de bastırmak için bir yıldır kıvranıyor. İşte bu yolda Ermeni sorunundan yararlanmak istiyor.

Bundan bir süre önce yine Ermeni konusu alevlendiğinde, yurt dışındaki elçilikleri Türkiye'nin kendisinin korunması gündeme getirilmişti. Ardından Türkiye'de tüm basına ve dış basın temsilcilerine bir bildiri dağıtıldı. Sözde faşist bir örgütün imzasını taşıyan bildiri, Ermenilere misilleme yapılacağını söylüyordu, tehditler savuruyordu. Bu bildirinin gerçekte sivil görünümlü resmi bir bildiri olduğunu herkes anladı. Dış basın temsilcilerinden herhalde buna değinenler oldu ki, örneğin İngiliz gazetelerinin muhabiri Metin Münir bu bildiri yüzünden tutuklandı. Gösterilen tepki üzerine ise serbest bırakıldı.

Paris'deki son olaylardan sonra, faşist cuntanın misilleme hevesleri, yurt dışındaki faşist milis örgütleme çabaları iyice açığa çıktı.

Rauf Tamer, gerçekten iğrenç, şovenizmi Fransızlara küfür düzeyine dek yükselten yazısında açıkça şöyle diyor.

"Mukabele etmek kolay... Eğer devlet isterse sessizce halleder bu işi...

"10 kişilik bir vurucu güç, Avrupa'nın altını üstüne getirir...

"Bulana, yakalayana aşkolsun.

"Aznavur'dan başlayıp, bir de başucuna pusula:

" 'Bundan sonra böyle... Her Türk'e karşılık 10 ermeni...'

"Hem de Avrupa'da en sivri, tanınmış Ermeni..."

MİT'le bağı bilinen bir yazarın bunu açıkça yazması, devletin resmi siyaseti kadar belirleyicidir. Kuşkusuz faşist devletin bu misilleme hevesi yalnızca Ermenileri değil, yurt dışındaki işçileri, onların ileri-ci devrimci örgütlerini hedef alıyor.

Gerek Türkiye'de, gerekse yurt dışında işçiler, emekçiler faşist diktatörlüğün şovenizmine karşı savaşı yükseltecek-lerdir. Şovenizme karşı proletarya enternasyonalizmini, halkların kardeşliğini savunarak faşist diktatörlüğün sonunu yaklaştıracak, böylece tüm bölgeyi, kardeş halkları da bir beladan kurtarmış olacaklardır.

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı:172-173
5 Ekim 1981

Masrafı: 50p. ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazısma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Birlikte mücadele ile başarıya ulaşabiliriz

İşçinin Sesi'ne,

Ben bir kitapçıkta gerçeklerinizi okudum. Kürt ulusu hakkında sizin bilginizi ve doğruyu savunduğunuzu gördüm. Devrimci harekette dürüstlüğünüzü tasdik ederim.

Kürt ulusunun davası bir rüya değildir. Ne zamandan beri bu dava sürüyor ve başarıya ulaşıncaya kadar sürecektir.

Türk ve Kürt emekçileri olarak, ancak Lenin ve Leninciliği savunarak, ancak birlikte bir mücadele ile başarıya ve bağımsızlığa kavuşabiliriz. Yalnız Kürdistan'ı savunduğunuz için ben size devrimci demiyorum. Kürdistan'ı savunmak gerekli olmasa, siz Kürt ulusunu savunsanız da biz size devrimci demezdik. Gerçekleri savunmak devrimcilerin görevidir. Türk emekçileri ile Kürt emekçileri arasında Kürt ulusu gündemdedir. Devrimcilerin bütün hakları savunmaları lazımdır. Ancak böylece insanca bir düzenin temelini kurabiliriz.

Biz DUD-DAK olarak, sizin savunduğunuz görüşler açısından sizinle beraber ancak eylem birliği yapabiliriz ve bu kaçınılmaz görevimizdir. Tabii ben bunu şahsi olarak söylüyorum.

Kürt ulusu, biz de biliyoruz, sizin de savunduğunuz gibi, çifte baskı altındadır. Kısacası, asırlardan beri Kürt milletinin kültürü talan edilmektedir, Türk hakim sınıfı tarafından Kürt milleti Türkleştirilmektedir. Sizin de bağımsızlığa kavuşabilmeniz için bu gerçekleri savunmanız gerekir. Biz de Türk emekçilerinin ezildiklerini söyleyip, başarıya ulaşıncaya kadar beraber eylem birliği yapmaya gayret edeceğiz. Zafer er geç Türkiye ve Kürdistan halklarının olacaktır.

Yaşasın dünya işçi sınıfının hareketi ve mücadelesi!

Yaşasın Türk ve Kürt emekçilerinin birlik mücadelesi!

Kahrolsun emperyalizm, kapitalizm ve faşizm!

Devrimci selamlarımla

DUD-DAK sempatizanları adına

İÇİNDEKİLER

Türkiye'den izlenimler

Arkadaşlar,

Her zamanki gibi, Kapıkule sınır kapısında kuyruk hepimizi sinirlendirdi. 4-5 saat beklemek insanı gerçekten sinirlendiriyor. Fakat her zamankinden daha değişik olan, gümrük memurları ve polisin yerini askerlerin almış olmasıydı. Askerlerin ellerinde Kent, Marlboro sigarası. Gümrük sırası bana yaklaştığında bulunduğum peron bir ara karıştı. Zannedersem alınan bir miktar rüşvet için anlaşmazlık çıktı. Türkiye'nin düzeldiğini, gümrüklerden kuş bile uçamadığını yazıyorlardı.Halbuki bu yıl aşağı yukarı 80 bin adet video aletinin yurt içine kaçak olarak sokulduğunu söylediler. İşçilerin büyük kısmı kuyrukta cuntaya küfür ediyorlardı, çünkü bu insanların hiç eşyaları yoktu, ne diye 4-5 saat bekletildiler.

Bu gümrük manzaralarından sonra Ankara'dan bazı izlenimlerimi yazmak istiyorum. Vardığımızda şehir sakindi. Ortalıkta Kenan Evren'in, Atatürk'ün resimlerinden başka, aranan devrimcilerin resimleri ve firmaların, yeni bankerlerin reklamları vardı. Birkaç gün sonra şehir değişti gibi geldi bana. Örneğin bakkala gidiyorum, adam küfür edip duruyor, çünkü ister kazansın ister kazanmasın yılda 50 bin TL vergi ödemek zorunda.

Politik olaraksa, bildiğiniz gibi bütün hapishaneler dolu ve birçoğunun nerede olduğu belli değil. Bütün MİT ajanları kahvelerde geziyor. Ankara Cebeci doğumevine bir ziyarete gitmiştim. Gördüğüm manzara çok korkunçtu. Tuvaletlerin pisliği yetmiyormuş gibi düşük ve ölü bebekleri de ortaya atmışlardı. Sonra bir kadın yeni doğum yapmıştı. Kadıncağızı temizlemeden odanın ortasına attılar. Diğer hastalar bir yorgan çarşafını yırtıp kadını temizlediler. Hastabakıcıya, bu ne biçim rezalet deyince, seni sıkıyönetime şikayet ederim diye beni tehdit etti.

Basının durumunu ise şöyle gördüm: Liberaller bol bol yazıp duruyorlar. Zannedersem sermayenin isteği bu. Sosyal demokrasi bol bol "muhalefet" yapıyor ve diyorlar ki eğer biz muhalefet yapmazsak komünistler yapar.

İşçinin Sesi'ne gelince, yeteri kadar istenilen yerlere gitmiyor.

Hepinize dostça selamlar.

U.A., Münih

HABERLER

Nürnberg İleric İşçil r Birliği kuruldu

Yirmialtı Eylül'de Federal Almanya'da Nürnberg kentinde NİİB kuruldu. NİİB'ye çalışmalarında başarı diliyor ve kuruluş duyurusunu aşağıda aynen aktarıyoruz:

"Bizler emeğini Almanya'da satmak zorunda bırakılmış Türk ve Kürt proleterler, Nürnberg kentinde, Kühnertsgasse 18/20'deki Nürnberg İlerici İşçiler Birliği'nin çatısı altında bundan sonraki çalışmalarımızı sürdüreceğimizi duyururuz. Oniki Eylül 1980' de tanklarıyla darbe yoluyla yönetimi ele geçiren faşist cuntaya, onun buradaki uzantıları ve şakşakçılarına verilecek olan savaşımda şerefle yerimizi almak, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da bu savaş bayrağını taşımak temel hedefimizdir.

"Ülkemizdeki sınıf savaşının en önemli dönemi özelliklerini gösteren faşist diktatörlük, ancak nesnel güçle yerle bir edilirse gerçek demokrasi kurulabilir. Bugün bu savaşa hazırlanan proletarya öncülüğündeki halk güçleri, buradan da kesin gönüllü destek görecektir. Savaş burada da gündemdedir. Bu kavgada kenara çekilmek, sessiz ve kararsız kalmak bir anlamda faşist cuntanın baskı ve şiddetini kabullenmektir. Proletarya, faşist cuntaya olduğu gibi, bu kaypaklık ve ihanet içinde olanlara da gereken cevabı verecektir.

"İlerici İşçiler Birliği faşist cuntaya gereken cevabı onların anladığı dilden verecek olan ilerici işçilerin, tüm antifaşistlerin, demokratların birliğidir. İnsanlık onurunu taşıyan, insanlık sevgisiyle dolu olan yüreklerin birliğidir. Kuduran Türk şovenizmine karşı savaşılması gerektiğini kabul edenlerin, Kürt halkına ayrılma hakkının 'amasız, fakatsız' savunulmasında kararlı olanların birliğidir. İşçi sınıfına yabancı, fakat işçi sınıfı arasına sızmış olan tüm iğrenç düşüncelere karşı amansız savaşılması konusunda bilenmiş olanların birliğidir. Birliğimiz, burjuvaziye karşı savaşımı oportünizme karşı savaştan ayırmaz.

"Bundan sonra bu çatı altında yapılacak olan çalışmalara katıl! Birliğine sahip çık, onu güçlendir!

"Kahrolsun faşist cunta!

"Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

"Yaşasın anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekelci, antisömürgeci, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi!

"Yaşasın devrimin öncüsü işçi sınıfı!

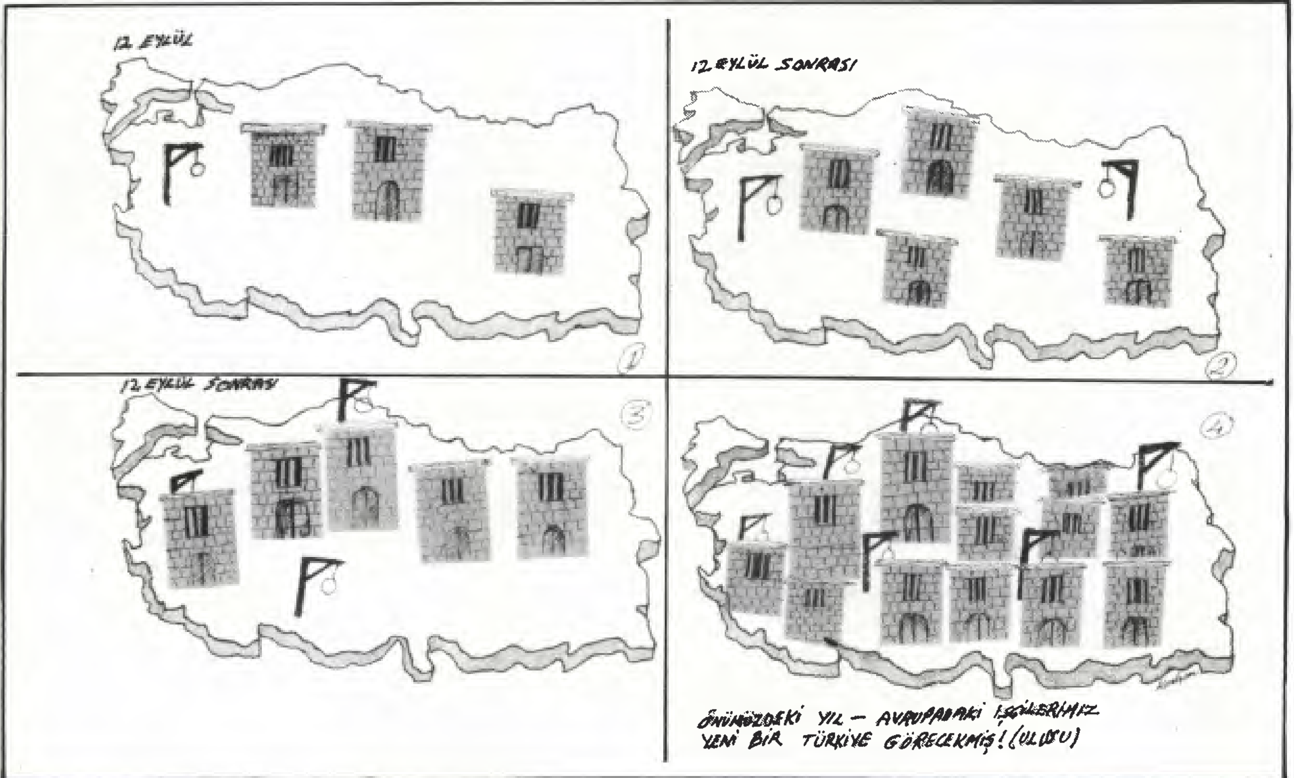
Yaşasın Nürnberg İlerici İşçiler Birliği!

Meksika Komünist Partisi artık kalmadı

Britanya Komünist Partisi'nin günlük gazetesi *Morning Star*'ın bir haberine göre, Meksika Komünist Partisi kendini feshetti ve onu da içeren beş sol partinin birleşmesiyle, bilimsel sosyalizm temelinde yeni bir parti kuruldu.

Meksika Komünist Partisi, Meksika İşçi Partisi, Meksika Halk Partisi, Sosyalist Devrimci Parti ve Sosyalist Birlik ve Eylem Hareketi'nin oluşturduğu yeni partinin henüz adı saptanmadı ve birleşme belgeleri yayınlanmadı. Ancak beş partinin yöneticilerinin yaptıkları ortak basın toplantısında birlik duyuruldu ve gelecek başkanlık seçimlerinde böylece solun tek aday çıkaracağı, ama birliğin yalnızca seçim için değil, sosyalizm için olduğu vurgulandı. Birleşen partilerin en büyükleri Meksika Komünist Partisi ve Meksika İşçi Partisi'dir.

İŞÇİ MİZAHI

Birlik üz rin

Celal Yıldırım

Türkiye sol hareketinde yaygın bir anlayış var: Bütün başarısızlıkların, kötülüklerin nedeni, solun birliğinin olmamasına bağlanır. "71 öncesinde solda birlik olsaydı 12 Mart'ı yaşamazdık, 12 Eylül'den önce birlik olsaydı böyle olmazdı, vb ".

Bu anlayış, sonuçları neden olarak göstermektir, yanlıştır. Ne 12 Mart'a, ne 12 Eylül'e solda "birlik" olmadığı için gelinmedi.

1968'lerden beri devrimci durum yaşanıyordu. Devrimci durumun varlığı, devrim yapmak isteyenlerin, komünistlerin, işçi sınıfının önünde geniş olanaklar açar ama yeni görevler de koyar. *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'de Yürükoğlu yoldaş, bu görevleri başarabilmek için, *birinci* olarak *ideolojik savaşımın* önemine, *ikinci* olarak "işçi sınıfının ve halkın örgütlerini güçlendirme"nin gereğine değiniyor, ana görev olarak da TKP'yi "yüksek ideolojik bilinçli, doğru siyasetli" parti yapmayı, böylelikle "en geniş yığın *etkisini* sağlamayı" vurguluyordu.

Yine Yürükoğlu yoldaş Mayıs 1980'de yayınlanan *Sınıf Savaşının Vardığı Aşama ve Komünist Partisinin Taktikleri*'nde, devrimci durumun gerekleri yerine getirilemediği için devrimci hareketin bir bütün olarak *bunalım-kriz* içine girdiğine, bunun belirtilerinden biri olarak da, sol cephedeki partiler ve guruplar içinde *bölünmelerin* varlığına, kaçınılmazlığına işaret ediyordu. Yani, "sol bölünmüş olduğu için devrim olmuyor" değil, devrimci durumun gerekleri yerine getirilemediği için bölünmeler oluyordu.

Kuşkusuz bazı bölünmeler bu söylediklerimizin dışındadır. Uluslararası komünist hareketteki bölünmüşlüğün yansıması sonucu doğan bölünmeler, egemen sınıf burjuvazinin ideolojik etkileri sonucu doğan bölünmeler emperyalizm, kapitalizm var oldukça kaçınılmazdır.

Buraya kadar söylediklerimizden "birlik olmayacaktır, birlik için mücadele etmeyelim" gibi bir sonuca varılamaz. Tersine, bölünmelerin nedenini doğru teşhis etmek, birlik için gereklidir. Bu konuyla bağlı olarak, önce TKP içindeki savaşımın bir değerlendirmesini yapalım.

TKP içindeki kavga ne değildir

Parti-içi kavganın başlamasından bugüne iki yıldan fazla bir zaman geçti. 1920'den bu yana partimiz çeşitli türden kavgalar yaşadı. Yalnız son iki yılı daha önceki yıllardan ayıran önemli bir fark var. TKP içinden, partinin *aktif* çoğunluğuna rağmen yönetimi hâlâ elinde tutmaya çalışan oportünizmin karşısına, ilk kez örgütlü Lenninci bir güç çıkıyor.

İşçinin Sesi açık savaşımı başlattığı dönemde, "Türkiye'de 49 fraksiyon var, bunlar da 50'ncisi", "TKP parçalandı" diyenler, bizi "TKP'den ayrılan bir gurup" olarak görenler ve gösterenler oldu. "Neden TKP'den ayrılmıyorsunuz, bırakın o partiyi bize gelin" diyenler de oldu. Hatta "bunlar içinde bir ayrılık yok, manevra, koltuk-isim kavgası, vs." diyenler bile çıktı.

Türkiye sol hareketinde bugüne dek *bölünmeler* çoğunlukla kişisel, taktiksel, pratik, biraz da politik nedenlerle başlamış ve daha sonra ideolojik ayrımlar keşfedebilmek için binbir dereden su getirilmiştir. Aslında, taraflar, ayrılıkların ortaya çıkmasından çok önce, birbirlerine karşı fraksiyon olarak örgütlenmişlerdir. Yapılan çeşitli "birleşme"lerde de fraksiyonlar gizliden muhafaza edilmiştir. Gerçek anlamda komünist çalışma geleneği olmayan ülkemizde, gerçek anlamda fraksiyonculuk geleneği yaratılmıştır.

İşçinin Sesi, TKP içindeki hesaplaşmayı, *önceden bir fraksiyon olarak örgütlenmeksizin*, doğrudan ideolojik-politik ayrımları öne çıkartarak başlatmıştır. Herkesi birbirine ters yorumlar yapmaya iten başlıca neden bu idi. "Türkiye bir küçük burjuvalar denizidir. Bu nedenle komploculuk, entrika ve sızmacılık çok yaygındır" (R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, "Çağrı", sayı 135). Ömürlerinin neredeyse yarısını fraksiyonculukla geçirmiş olanların bu durumu anlayamamasını *doğal* karşılamalı.

İşçinin Sesi'nin 122. sayısında Yürükoğlu yoldaş, "kavgayı açığa çıkarmadan önce Türkiye'de gizliden örgütlenmeniz gerekirdi" diyenlere şöyle cevap veriyor:

"Bir kez, Leninciler komplocu, entrist değildir. Parti içinde kavgayı açığa çıkarmadan örgütlenmek klikçi-Bizansçı oportünistlerin işidir. Yıllardır çeşitli klikler bunu yapıyor.

"İkincisi, böyle bir davranış komünist morali çiğnemek olurdu. Böyle gebelikler taşıyan kadrolar uzun maratonu bitiremez.

"Üçüncüsü, bu düşünce tarihsel gelişmeler açısından da yanlıştır... Bugün Lenninci saflarda olan yığınla yoldaş 6 ay önce böyle düşünmüyordu. Onları Leninizmin bayrağı altında toplayan açık savaşım olmuştur."

Kimileri "TKP'yi ele geçirmenin olanakları var mı?" diye soruyorlar. Fraksiyonculuk nasıl da açık sırıtıyor. "Ele geçirmek". Bugün saflarımızda olan yoldaşlardan hiçbiri "TKP'yi ele geçirmek" amacıyla partinin kapısına gitmedi. Parti-içi kavganın amacı da "ele geçirmek" değildi. Bugün de değildir.

TKP içindeki kavga nedir

Yürükoğlu yoldaş *İşçinin Sesi*'nin 100. sayısında 26 soru soruyor, devrimci durumu yaşayan ülkemizde oportünizmle, Leninizmin ayrılık noktalarını çiziyordu.

Ayrılığın nedeni, başta belirtildiği gibi, "ele geçirme, temsil, isim" sorunu değildi. Ne de Bilen'in söylediği gibi "ölmeden yerine göz dikme, dağdan gelenin bağdakini kovması" idi. Ayrılık, yaşayan devrimci durumun ürünüydü ve işçilerin yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesine bakıştan, ulusal burjuvazi, devlet, ordu, burjuva ideolojisine, kırsal kesime karşı tutumdan, legalite-illegalite anlayışına kadar her alanda kendini göstermişti. Kısacası, *nasıl bir parti ile ne tür bir devrimin, hangi yoldan gerçekleşeceği* sorunu ayrılığın temeliydi.

"İşçi sınıfının deneyim ve bilinç düzeyine ... devrimci durumun varlığına ve her geçen gün bizi kanıtlayacağına... ideolojimizin doğruluğuna, bilimselliğine güvendik" ve "partisini oportünizme teslim eden komünist tarih önünde suçlu olur" dedik.

TKP içindeki savaşımın örgütsel düzeydeki hedefi, işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın ileri ögelerini Leninizme kazanarak, parti içinde ve etrafında örgütleyerek, "geleceği kuracak" olan Lenninci bir TKP yaratmaktır.

Parti-içi durum ve 5. Kongre

Açık tartışma isteğine karşı "resmi" yönetimin tavrı, önce tartışmayı yasaklama, daha sonra da, beklediğimiz gibi "ihraç"lar oldu. Bu durumda parti içinde bir kanat olarak örgütlenme zorunluk oldu. Bu görevi yerine getirmemek devrime karşı görevleri yerine getirmemekle eşanlamlıdır. 1980 Leninciler I. Konferansı bunun için toplandı.

Birinci Konferans, 5. Kongre'yi toplama kararı almadı. Çünkü, 1. parti içinde daha pek çok yoldaş ayrılığın nedenini bilmiyordu; 2. yönetimin klikçi tutumu yüzünden pek çok komünist henüz partiye kazanılmamıştı; 3. oportünistlerin gerçek yüzü hem Türkiye, hem *uluslararası* komünist hareketin karşısında yeterince açık edilememişti.

Durum böyleyken yapılacak bir kongre amaçlanan hedefe — Lenninci bir TKP hedefine — ulaşamazdı, engel bile oluşturabilirdi. Bu yolu seçmedik.

1981 başında II. Leninciler Konferansı toplandı. Çok daha geniş temsille toplanan

konferans, parti-içi duruma ilişkin olarak şunları saptadı:

1. Konferansımız, partinin aktif çoğunluğunu temsil etmektedir.

2. "Resmi" yönetim, kendi yazdığı eski geçici tüzüğe göre bile meşruluğunu yitirmiştir.

3. Bu koşullarda 5. Kongre'yi toplamamak partiyi yeni bir likidasyonla karşı karşıya bırakmaktır.

Bu düşünceden hareketle konferansımız, EK'nın asıl görevinin 5. Kongre'yi toplamak olduğuna karar verdi. Artık 5. Kongre'yi toplama görevi Lenincilere düşüyordu. Özellikle, daha sonraki gelişmeler, kararın doğruluğunu gösteriyor.

Parti-dışı komünistler

Birinci Konferansımız, "TKP içindeki hesaplaşma, Marksizm-Leninizmle oportünizmin Türkiye çapındaki hesaplaşmasıdır. Türkiye'de devrim isteyen hiçbir güç bu hesaplaşmaya kayıtsız kalamaz" dedikten sonra, *parti-dışı komünistleri, Kürt komünistlerini* TKP'ye girerek oportünizme karşı Lenincilerle birlikte örgütlü kavgaya çağırıyordu.

Partili olmak komünistliğin temel koşullarından biri olduğu halde *partisiz komünist olmaz* diye kısa yoldan kestirip atılamazdı. Türkiye'deki gelişimin özgüllüklerini dikkate almak gerekiyordu.

1973 öncesi, işçi sınıfımızın *komünist partisiz devrimcilik* dönemidir. "TİP vardı ya" denilemez. TİP komünist partisi değildi. Öyle bir iddiası da olmadı. Legal-parlamentocu bir partiydi. Faydası oldu, ama, dönemin ihtiyaçlarına cevap verecek durumda değildi. TİP'e alternatifmiş gibi çıkan MDD'cilik de öyle. Arada yine de fark vardı, TİP, hiç olmazsa, "sosyalizm" diyordu, "işçi sınıfı" diyordu. Bu dönemin günahlarını hepten TİP veya MDD liderlerine yüklemek yanlıştır. Asıl suçlular, kendilerine önce "dış büro" adını yakıştırıp, daha sonra da "MK, politbüro" imzasıyla turizm broşürü, masal yazarlığı yapanlardır. Bu kadar da değil, onlara yalnızca bu işleri yapması için *yetki*

verenler de yanlış yapmıştır.

"1973'e gelindiğinde TKP' nin programı yoktu, Tüzüğü yoktu, yayını yoktu, örgütü yoktu, yeni yeni birşeyler oluyordu. Bunlar parti yayınlarında açıklanmış hepimizin bildiği şeylerdir. 1932'de yapılan 4. Kongre'den bu yana da kongresi toplanmamıştı. Demek ki, yoldaşlar 1970'lerin başında gerçek bir parti yoktu ortada. Bunun adı *likidasyondur.* Kişisel kahramanlıklar ne olursa olsun, koca bir tarihsel dönemi kapsayan *likidasyon*" (R. Yürükoğlu, *Üçüncü Program ve Görevlerimiz,* s.67).

"Neyin ne olduğu belli olmayan bu dönem 1973'e dek sürdü.

"Böyle bir ortamda yapılan 24 Mayıs 1973 'politikbüro' toplantısı ardından örgütsel canlanma başladı. Parti ... toparlanmaya geçti... Komünizme inançlı militanlar ... partinin dar boğazdan çıkması, gerçek bir parti olması için, meşruluğunu çoktan yitirmiş olmasına karşın yönetime yoldaşça, iyi niyetle tutum aldılar. Öyleyse öyle olsun öncesini unutalım, yeni bir defter açalım dediler" (*TKP II. Leninciler Konferansı, Kararlar,* s.75-76)

Bu dönemde TKP'ye girmeyenler, buna şiddetle karşı çıkanlar oldu. Bunların hepsinin ortak noktası *legalizm*di. Bunlar, "bir örgüte katılmayı arzu etmeyen ... proletarya disiplininden ve örgütünden kaçınan ... modern kapitalist toplumun *özel bir tabakası olarak* ... kesenkes bir bireycilik, disiplin ve örgüt yetersizliği içinde" bulunan *küçük-burjuva aydınlardı* (Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri,* s.88). 1973 sonrası, anti-TKP' ciliğin şampiyonluğunu yapmış bazı aydın çevrelerin davranışlarının esas nedeni buydu. Bunların çoğu, legal TİP, TSİP gibi partilerin disiplinine bile tahammül edemedi, ayrıldı. Gelgelelim daha sonra güce tapınmanın etkisiyle ve oportünistlerin legalistliklerinin açığa çıkmasıyla, bunlar arasından TKP'ye gelenler de çıktı. Ama her türlü pislik ve dalavereciliği de birlikte taşıyarak geldiler.

Kısacası Türkiye'de komünist hareketin gelişimi, kendine özgü zigzaglı bir çizgi izlemişti. Önceden girmek istemeyip de, kendi pisliklerini rahatça içeri taşıyabileceklerini görünce sonradan girenler çıktı. Öte yandan girmek isteyip, sokulmayanlar da vardı. Burada şunu belirtelim ki, bunlar da tepki olarak dükkancılığa savruldular. Bu yüzden onları partiye çağırarak, bir şans tanımak gerekliydi.

İşte konferansımızın çağrısı bu amaca yönelikti. Aynı zamanda bu çağrı karşısında alınacak tavır, haklı noktalardan oportünist yönetimkliğine karşı olanlarla, yönetimin oportünistliğini kendi anti-TKP'ciliğine maske yapanları birbirinden ayıracaktı. Gerçekten de öyle oluyor.

"Komünist" sözünü ağızdan düşürmeyen birçoklarının gerçek yüzü açığa çıkıyor. Bunlardan, 5. Kongre çağrısını, "kendi işinizi kendiniz görün, başkalarından yardım istemeyin" diye değerlendirenler oldu. Ayrıca, komüniste yakışmayacak, pazarlıkçı tutum takınanlar oldu.

Dün de, bugün de yanlış olan "komünistim" deyip de, TKP'den uzak durmaktır, anti-TKP'ciliktir.

Gerçek bir birlik süreci ilerliyor. 5. Kongre bu süreçte önemli bir dönemeç, aşama olacaktır.

Sonuç

Bugüne dek Türkiye sol hareketinde birkaç kez, birçok siyasi akım arasında *birlik* yönünde çabalar oldu. Burada, bunları tek tek değerlendirmek gibi bir amacımız yok. Ancak, bazı özelliklere, eğilimlere değinelim.

Birincisi, bu çabaların hepsi, "birlik olmadığı için devrim olmuyor" anlayışından hareket ediyor ve sol hareketin önündeki temel sorun "birlik oluşturmaktır" diyor. Hatta bazı akımlar örgütsel varlık nedeni olarak da bunu gösteriyor. Yazımızın başında temel sorunun bu olmadığını söyledik.

İkincisi, genel olarak devrimci harekette bir gerileme olduğu karşı-devrimin baskın çıktığı dönemlerde, özel olarak da, bir siyasi akım, örgütiçi önemli sorunlarla, tıkanıklıkla karşılaştığı dönemde, başkasıyla birleşme eğilimi doğuyor. Böyle durumlarda yapılan birlikler de yanlış teşhis sonucu alınan ilaca benziyor. Belki geçici bir iyileşme oluyor, ama hastalığı yaratan nedenler duruyor, yani örgüt-içi sorunlar ikinci plana geçiyor, belki de yeni bir hastalık, yani yeni türden örgüt-içi sorunlar ortaya çıkıyor.

Üçüncüsü, bir siyasi akım kendisiyle bir başkası arasında bazı ortak noktalar buluyor ve birlik çağrısı yapıyor. Bu ortak noktaların yeterlilik derecesini de, ülkedeki siyasal durum belirliyor. Devrimci hareketin yükseldiği dönemlerde ortak noktalar azalıyor, gerilediği dönemlerde de çoğalıyor. Bunun sonucu olarak da politik sorunlar öne çıkartılıyor, ideoloji ikinci plana itiliyor. Aslında, eylem birliği yapabilmenin gerekli koşulları, örgütsel birlik için yeterli sayılmış oluyor.

Yukarıda saydığımız bu genel özellikler olumsuzlukları, öncelikle ayıklanması gerekenleri gösteriyor.

"Birlik, büyük bir şiardır. Şayet bundan işçilerin birliği kastediliyorsa, bu Marksistlerin birliği demektir. *Bu Marksistlerin birliğidir.* Yoksa, Marksistlerle onun düşmanlarının ve Marksizm kalpazanlarının birliği değil" (Lenin, *Hareketin Birliği,* Yücel Yayınları, s.20).

5. Yaz Taarruzu en başarılı yaz taarruzu oldu

1981 Yaz Taarruzu'nu başarıyla bitirdik. Bugün daha ileri bir noktadayız. Bu daha büyük sorumluluk demektir.

Yoldaşlar, bir yaz taarruzunu daha başarıyla bitirdik.

Beşinci Yaz Taarruzu başlarken, somut verileri içeren bir değerlendirme yapmıştık. Şimdi bu yılın verilerini de değerlendirmeye katalım ve "başarı başarı" derken bunu hiç de boşuna söylemediğimizi gösterelim.

Önce genelden başlayalım ve 161. sayıdaki tabloyu bu yılın verilerini de endeksleyerek tamamlayalım.

Bu yılın verileri, tablodan da anlaşılacağı gibi olağan değil, olağanüstü bir başarı yansıtıyor. Beşinci Yaz Taarruzu'na, gericilik döneminin güçlüklerini bilerek, bunları aşmaya kararlı olarak başlamıştık. Aşacağımıza güveniyorduk ama doğrusu, bu yılın göstergelerinin tüm yıllar içinde ille de en yüksek olmasını beklemiyorduk. Oysa, 1981 Yaz Taarruzu, *en başarılı* yaz taarruzu oldu.

Bilindiği gibi, Türkiye'deki hedefler ve gerçekleşen miktarlar tabloya dahil değildir. Ama bu yıl Türkiye'deki taarruz da geçen yıldan çok daha başarılı olmuştur. Bunu, Türkiye'den gönderilmiş ve gazetede çıkmış olan coşku dolu yazılar, somut rakkamlar kadar kanıtlıyor. Ama Türkiye'deki yoldaşlarımızın faşizm koşullarında savaşmaları, yaz taarruzunu başarıyla yürütmeleri, mutlaka verdiğimiz tabloda da yansıyordur. Onların başarısının mutlaka somut rakkamlarda da payı vardır.

Yine tabloya dönersek, konan hedefler mutlak olarak büyüdükçe, hedefi aşma oranının düşmesi çok doğaldır. Bu yıl hedefi yüzde 39 oranından daha az aşmış olsaydık bile, yaz taarruzu başarılı olurdu. Ama biz hem geçen yıla oranla yüzde 25 daha yüksek bir hedef koyduk, hem de bu hedefi geçen yıldan, hatta tüm önceki yıllardan daha çok aştık. Bu, 5. Yaz Taarruzu'nu olağanüstü başarılı yapan önemli bir noktadır.

Geçen yıl yaz taarruzu Avrupa'da Ingiltere dışında bir tek Mannheim'da yapılmıştı. Bu yıl ise Almanya'nın çeşitli kentlerinde, Avusturya ve Fransa'da, yani çok daha yaygın olarak yapıldı. Ancak buna "rakkamları şişiren" bir etken gibi bakmak yanlış olur çünkü hedef bir yıl öncesiyle aynı kalmıyor, büyüme dikkate alınarak saptanıyor. Bu yılki hedefin geçen yıldan yüzde 25 fazla olması, büyümenin farkını kapatıyor. Hedefin yüzde 39 aşılması ise başlıbaşına olağanüstü başarı oluyor.

Verdiğimiz tabloya bir de katılım açısından bakalım.

Önce şunu belirtelim ki, bu yılki katılım dökümü olduğundan çok daha az gözükmektedir. Avrupa'da birçok yerde yaz taarruzuna ilk kez katılındığı için, liste tutmada henüz birörneklik sağlanamadı. Bu nedenle birçok yerde yoldaşlarımız, katılım listesine yalnızca büyük miktarda yükümlülük üstlenen örgüt militanlarını katmışlar. Yaz taarruzunu anlatarak yüzlerce sempatizandan katkı topladıkları halde, onları katılım listelerine eklememişler.

Katılım, rakkamlara, olduğundan çok daha az yansıdığı halde, geçen yıla göre yüzde 37 artış vardır. Buna rakkamlara yansımayanını da katarsak, bu yıl yaz taarruzunun yığınsallaşması yolunda önemli bir adım attığımızı kesin olarak söyleyebiliriz.

Şimdi bu yılki taarruzu kendi içinde biraz daha ayrıntılı değerlendirmeye çalışalım.

Bu yıl gerçekleşen hedefin yüzde 71,5'u İngiltere'deki, yüzde 27'si ise Almanya'daki örgütlerce gerçekleştirildi. İngiltere'de hedefi ucu ucuna tutturan, Almanya'da da hedefin gerisinde kalan yöreler oldu. İngiltere'de en başarılı örgüt tüm taarruz sonucunda yüzde 65 payı olan Londra, Almanya'da ise yüzde 16 payı olan Hamburg'dur.

Bu durum genel onur listesinde de yansımaktadır. Genel onur listesini, sıralamaya girenlerin katkılarını bu yıl toplanan miktara göre endeksleyerek verelim:

Onur listesi	Katkının tüm toplanana oranı
1. Basın Yayın Kollektifi	%6,3
2. İTİB Kollektifi	%3,5
3. İTİB'den bir yoldaş	%2,3
4. Sussex Türkiyeli İlericiler Birliği STİB'den bir yoldaş	%2,2
5. İTİB'den bir yoldaş	%2
6. Hamburg HTİB'den bir yoldaş	%1,9
7. HTİB'den bir yoldaş	%1,8
8. HTİB'den bir yoldaş	%1,6
9. HTİB'den bir yoldaş	%1,5
10. İTİB'den bir yoldaş	%1,5

Bu kollektifler ve birey olarak yoldaşlar yaz taarruzunda büyük başarı gösterdiler. Gerçekte, yoldaşların hem tek tek, hem de kollektif olarak katılmaları, bu yılki yaz taarruzunun önemli bir özelliği oldu. Geleneğimize yeni bir yön daha kattı.

Tüm hareketimizin ortak sesi olan gazetemiz, dört bir yandan tüm yoldaşlarımız adına onur listesine giren kollektifleri ve yoldaşları en içten devrimci duygularla kutlar.

Beşinci Yaz Taarruzunu üstün başarıyla bitirdik. Bugün başladığımızdan daha ileri bir noktadayız. Ancak devrimci hareketin öyle bir mantığı var ki, ileri noktalara ulaşmak, daha önemli görevler, daha büyük sorumluluklar üstlenmek demektir. Bu anlamda ne gereksinimler bitti, ne parasal sorun çözüldü. Özverimiz sürüyor.

Gerçekleşenler

Yıllar	Hedefler (1977=100) (1)	(1977 hedefi=100) (2)	(konan hedef=100) (3)	(1977 gerçekleşen=100) (4)	Hedefi aşma (her yılki) (5)	Katılım (1977 son hafta=100) (6)
1977	100	136,8	136,8	100	36,8	100
1978	200	225,0	112,5	164	12,5	126
1979	300	374,0	125,0	273	25,0	157
1980	400	544,0	137,0	405	37,0	186
1981	500	695,0	139,0	517	39,0	254

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbın!

KAVGA YORUM

İŞÇİNİN SESİ

Türk şovenizmine karşı halkların kardeşliği!

Yıl: 8, Sayı:172-173
5 Ekim 1981

ÇEK-AL

R. Yürükoğlu yoldaşın 10 Eylül 1981 günü Londra'da düzenlenen TKP'nin 61. kuruluş yıldönümü toplantısında yaptığı konuşma

BU KAVGA GELECEK KAVGASIDIR

R. Yürükoğlu

Değerli yoldaşlar,

Faşist diktatörlük koşullarında kutladığımız partimizin 61. kuruluş yıldönümünde sizleri, tüm partili yoldaşlarımı, geleceğin kavgasını bizlere emanet ederek aramızdan ayrılanları, hapislerdeki 100 binin üzerindeki devrimciyi, Türkiye'de görevlerinin başında olan TKP Eşgüdüm Komitesi üyelerini, kahraman işçi sınıfımızı komünist ateşiyle selamlarım.

I. Örgütsel ortam

1.1. TKP Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı örgütler

Türkiye'nin ortamı ve bu ortama uygun taktikler üzerinde durmayacağım. Bu konular, II. Konferans'ta titizlikle işlenmiştir. Her geçen gün, her yaşanan olay, II. Konferans'ın çözümlemelerinin ne denli doğru olduğunu göstermektedir.

Konuşmama bir soruyla başlamak istiyorum. Bugün, faşist diktatörlük altında geçen bir yılın sonucunda devrimci harekette derin bir bunalımın, yoğun bir amaçsızlık duygusunun ve parçalanmanın ortalığı sardığı biliniyor. Neden **İşçinin Sesi** hareketi gelişmesini sürdürüyor?

Çözülmenin ve gelişmenin nedenleri, temel olarak 12 Eylül öncesi ortamın nedenleriyle aynıdır. Yalnız şiddet dereceleri arttı. Devrimci hareketteki bunalımın toplumsal, daha genel nedenlerini *İşçinin Sesi* birkaç yıldır anlatıyor. Nesnel ortamın öznel ögeden önde gitmesi, devrimci harekette hiçbir örgütün devrimci durumun görevlerine hazır olmayışı, bu nedenlerin bir özeti olur. Ne var ki, genel eğrinin tüm örgütleri içine çekmesi zorunlu değildir. Bundan kaçınılabilir. Hele, üye sayısı yüzbinlere varmayan, dolayısıyla çeşitli sınıf ve katmanları yığın olarak bünyesinde taşımayan örgütler için bu biraz daha da kolaydır.

Türkiye Komünist Partisi'nin Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı örgütleri, devrimci hareketin genel eğrisinden kaçınabilmiştir. Bunun belli başlı üç nedeni sayılabilir.

Birincisi, asıl belirleyici olanı ideolojik konumdur. Bilimsel bir ideolojiye "lafta" değil, gerçekten sahip olmak ve onu doğru kullanmak. 1976'dan bu yana giderek belirginleşen biçimde Türkiye solunda tartışma ortamını *İşçinin Sesi* belirliyor. Partimiz, yeni ve doğru fikirler, daha sonra başka hareketlerin de yararlandığı fikirler getiriyor. Ve bunların ardı kesilmiyor... Bunun adı *ideolojik öncülük*tür.

İkincisi, TKP'nin Leninci güçlerinin bu özelliği, örgütün içinde de ideolojik yetişkinliğinin *belirleyiciliğini* getiriyor. Türkiye devrimci hareketinde *hiçbir* örgütte, partimizde olduğu kadar üye-kadro-yönetici-lider seçiminde ideolojik anlayış, ideolojik yetişkinlik rol oynamıyor.

Partimiz, her kim olursa olsun, ideolojik eğitimi zorunlu tutuyor. Eğitim çalışmalarımızda çok yetersizlikler var. Bazan tonu düşüyor, gevşiyor, hatta daralıyor, bazan aşırı hızlanıyor, herşeyin önüne geçiyor. Ama yanaşım önemlidir.

Bir benzetme yaparsak, komünist partisi sınıfın ideolojik-siyasal öncüsüdür, öyle olmalıdır. Komünist partisi yönetimi de partinin ideolojik-siyasal öncüsü olmalıdır. Tüzük gereği değil, yaşamın içinde. Olmadı mı, parti içinde huzursuzluk, tıkanıklık, klikler vb. kaçınılmazdır. Parti yönetimi partinin gerçekten ideolojik-siyasal öncüsü oldu mu, örgütte huzur vardır, yoldaşça-insanca ilişkiler, karşılıklı güven vardır.

Partimizde durum şimdilik böyledir. Hep böyle gidebilmesi için de 5. Kongre'de tüzük bu açıdan yeniden ele alınmalı ve gerekli güvenceler getirilmelidir.

Üçüncüsü, partimiz hiçbir zaman niceliğe, *önem* demiyorum, *prim* vermedi. Parti içi kavgayı açığa çıkarırken de, sonra da, güce tapmaya karşı durdu. Kalabalık olmak güzeldir. Ama pazarlıkla, uzlaşmayla, parti normlarını sulandırarak değil. Hiçbir zaman ideolojik birliği "hoşgörülü" yapma pahasına değil. Parlak transferler tutumuyla gemi okyanuslar aşamaz.

Yanlış anlamayın, devrim hareketinde hakederek ad yapmış kişilerin partimize katılması çok sevindiricidir. Ancak bu katılma, **İşçinin Sesi**'nin pırıl pırıl ideolojik-siyasal hattının karşısına kendi adını, ya da getirdiği insan

sayısını koyarak olmadı, olmaz, olmayacak! Partimiz, kendini *İşçinin Sesi*'nin çizgisine adamış, onun kavgasında biçimlenmiş yoldaşların ellerinde yükselmektedir.

İşte yoldaşlar, **İşçinin Sesi** hareketi başlıca bu nedenlerden dolayı gelişmesini sürdürüyor. İşe başladığımızda pek çok örgütün olanakları bizde yoktu. Hâlâ da yoktur. Ama biz gelişiyoruz. Nicelik yönünden de artık küçük ve hatta belki orta büyüklükteki hareketleri geride bıraktık.

Faşist diktatörlük koşulları altında Avrupa'da, özellikle Almanya'da partimizin güçlenmesinin önemi bu çerçeve içinde anlaşılmalıdır. Bugün Türkiye işçi sınıfının çok önemli bir parçası Almanya'da, ileri teknolojili endüstrilerde çalışıyor. Burjuva demokrasisi koşullarında çalışıyor. Bunların en ileri kesimlerini komünizme kazanmak için koşullar vardır. Almanya, *hele bugün,* Türkiye devrimi için önemli bir *köprübaşıdır.* Almanya'da ve tüm Avrupa'da var gücümüzle çalışacağız ve bu olanaktan sonuna dek yararlanacağız *ama* köprübaşı olarak yararlanacağız.

Yoldaşlar, etkinliğimiz, gücümüz arttıkça sorumluluğumuz artmaktadır. Bize bağlanan umutları boşa çıkartmamalıyız. Türkiye devrimci hareketinde aramadığın denli çok olan kuyruklu yıldızlar ya da yaşayan ölüler kervanına bir de biz katılmamalıyız.

Şu ortalıktaki örneklerine bir bakalım. Yaşam sürekli yürüyor. Onlar ise ya üç sayfalık "çıkış bildirgesi"nde, ya yirmiüç yaşındaki bir dahi teorisyenin yarattığı eklektizmde, ya bir-iki ünlü-yaşlı adın kuyruğunda, ya da genç arkadaş guruplarının doğal ama sonuçsuz dinamizminde takılıp kalmışlar. Bu gurup, örgüt, hareketlerin hangisi siyasal yelpazede bağımsız-ayrı bir yer tutuyor, ayırdedebilmek gerçekten güçtür.

Böyle durumlara düşmemek için yaşamla birlikte yürümeyi sürdürebilmek gerekiyor. Bu da, en başta sürekli çalışmak, sürekli öğrenmek, aydınlık-cesur bir kafa ister.

Yaşamla birlikte yürümek, bir yanıyla da insana yakın olmak demektir. Dışımızda 45 milyonluk bir Türkiye, şu kadar milyarlık bir dünya var. Sineması, şiiri, şarkısı, heykeli, bilimi, tarihi, zevkleri, sevgileri, kinleriyle. Tüm gelişmeleri içermek gerek. Komünistlik gerçekten en zor meslektir. Komünist hareket, bir işde dikiş tutturamamışlar, dünyadan öç almak isteyen hastalıklı ruhlar yatağı değildir. Komünistler en disiplinli işçiler, en ileri kafalar, en güzel ruhlar olmak zorundadırlar. Bu da, "dünyayı tanıma, gerçek proleter, gerçek aydın olma" işidir.

Türkiye işçi ve devrimci hareketinde, kaçınılmaz olarak, derin küçük burjuva etkiler vardır. Bunların bugünden yarına bir çırpıda değişmesi, koflukların bir anda yokolması beklenemez. İdeolojik sığlıkta, gösterişli uslûpta, örgütlenme yeteneksizliğinde, proleter disiplininden ürküntüde kendini dışa vuran kofluğun üstesinden gelmek istiyorsak çalışmalı, çok çalışmalıyız.

Hareketimizin etkinliği arttıkça, önümüze koyduğumuz hedefler de artıyor ve büyüyor. Gelişmemizin bugün vardığı noktada, dünya komünist hareketinin *doğal, ayrılmaz* ve *zorunlu* bir parçası olduğumuzu kabul ettirme aşaması gelmiştir. Parti içi kavgalar ilk açığa çıktığında pekçok kişi bize "üç aylık ömür" tanımıştı. Üç aylar, yıllar geçti. Gidici olmadığımızı, sınıf savaşının rastlantısal konuğu olmadığımızı kanıtladık. Giderek de güçleniyoruz.

Biz buyuz, biz böyleyiz, görüşlerimiz böyledir. Dünya komünist hareketi bizi böyle alıp kabul edecek. Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizminin sınırı içinde, kimin ne söylediğini değil, bize doğru geleni söyleyeceğiz.

Bu aşamayı altı ay-bir yıl gibi anlamayın. Uzun sürecektir. Ama artık bu hedefi önümüze koyabilecek duruma geldik.

Buraya dek söylediklerimden, EK'ya bağlı örgütler için güzel bir görüntü çıkıyor. Güçlüklerimiz, güçsüzlüklerimiz yok mu? Var, hem de fazlasıyla var.

En başta, parti kadrolarında ideolojik düzeyin düşüklüğü geliyor. Ne ilginç ki, gücümüzün de, güçsüzlüğümüzün de nedenleri arasında en başta ideolojik düzey geliyor. İdeolojik düzeyimizi başkalarıyla değil, olması gerekenle, görevlerimizle kıyaslamalıyız. O zaman, alacak çok yolumuz olduğunu görürüz. İdeolojik düzeyimizi olması gereken yere çıkartmadan özlediğimiz demir disipline, anında taktik değiştirebilme esnekliğine, aynı taktiği her yerde aynı uygulama ustalığına, özlediğimiz partili bir örnekliğine ulaşamayız.

İkinci güçsüz yanımız, yetişkin kadrolarımızın, gelişmeyi kucaklayacak sayıda olmamasıdır. Bu nedenle, çok bölgede örgütlenmemiz olabilecek hızda ilerlemiyor. Bugün faşist cunta var, yığın hareketliliği geride duruyor. Bu ortam, sorunumuzu ortadan kaldırmıyor ama dayanılabilir bir çerçevede tutuyor. Yarın ortam değiştiğinde, yığınlar hareketlendiğinde, eğer biz bu durumu değiştirmemişsek, yetişkin kadro darlığı en büyük sorunumuz olacaktır.

Üçüncüsü, parasal yönden acıklı durumumuzdur. Parasızlıktan bir hareketin başarısızlığa uğradığını kitaplar nedense yazmıyor. Ama bu da yaşamın kitapta yazmayan gerçeklerinden biridir. Hapisteki yoldaşlar, aileleri, burjuvazinin işsizliğe-açlığa mahkum ettiği yoldaşlar, bölge-kent değiştirme... Beşinci Yaz Taarruzu her yönden en başarılısı oldu. Katılım yönünden, toplanan miktar yönünden. Tüm yoldaşlar büyük bir bilinç, büyük bir sorumluluk gösterdiler. Ama yetmiyor, sorun çözülmüyor. En başta partilinin özverisine güvenerek parasal sorunumuzu kesinlikle çözmemiz gerekiyor.

Dördüncüsü, yığın bağlarının güçsüzlüğüdür. TKP'yi 60 yıllık tarihi içinde ilk kez gerçek parti yapma sürecinde asıl sıçrama son bir yılda yaşandı. Bu da, kötü bir rastlantı, faşist diktatörlük koşullarına denk geldi. Bu nedenle, partinin parti gibi çalışması dönemine, yığın bağlarında genişleme eşlik edemedi.

Son olarak, amatörce, artizanca çalışmanın yaygınlığına değinmeliyiz. Bu da bize çok zaman, enerji kaybettiriyor, sinirleri yıpratıyor.

Partimizin gelişmesinin sürmesi için iyi yanlarımızı daha da iyileştirmek, güçsüz yanlarımızı güçlendirmek gerekiyor. Bunun için hırsla, bilinçle çalışmalıyız. Yoksa, büyümenin *kaçınılmaz olarak* iyi yanları köreltici, güçsüz yanları arttırıcı bir etkisi olacağını görelim.

1.2. "Resmi" Merkez Komitesi'ne bağlı örgütler

Bunların durumunu da yakından biliyorsunuz, uzatmayacağım. Ortacılığa saldırı sürüyor.

Faşist cuntanın gelişinden bu yana en sonunda bir toplantı yapabildiler. Adına da "plenum" dediler. Plenum, Merkez Komitesi'nin *tam sayılı* toplantısı olduğuna ve bugünkü koşullarda buna olanak bulunmadığına göre, "plenum" sözcüğü, MK'da yeni bir tasfiye anlamına gelmektedir. Sağ oportünistler, Türkiye'deki gelişmelerden yararlanarak, kendi deyimleriyle "sol sekterliğin tüm izlerini silmek", "parti yönetimini güçlendirmek", yani ortacılığı tasfiye etmek yolundan yürüdüler. Böylece merkez komitesi herkes komitesi oldu.

Menşevik plenumu ilk kez 5. Kongre sözünü ağzına aldı. Şöyle dedi: "Plenum, TKP'nin bu zor koşullarda da kongre toplayabileceğini kanıtladı. Politbüroyu, 5. Kongre hazırlıklarını tamamlamakla görevlendirdi".

Bu 5. Kongre konusu üstünde biraz durmak gerekiyor. Önce, menşevik tüzüğün ilgili 37. maddesini okuyalım:

"37. Komünist Partisinin en yüksek organı Genel Kongresi'dir. Merkez Komitesi, her dört yılda bir partinin olağan kongresini çağırır. Merkez Komitesi, çetin gizlilik koşulları yüzünden engel çıkarsa, kongreyi erteler veya öne alır. Kongrelerin arası 6 yılı geçemez. Bu süre geçerse, il komiteleri kongrenin 6

ay içinde toplanmasını Merkez Komitesi'nden isterler. Merkez Komitesi bunu yapmazsa, il komitelerinin üçte iki çoğunluğu kongreyi çağırır. Kongre delegeleri il komitelerinin kongrelerinde seçilir".

1932'den bu yana kongre toplanmayışını bir an için unutalım. Bu tüzük 1973'de yazıldı, 1974'de parti örgütlerince onaylanışı tamamlandı... Dolayısıyla, uzatmalı süre bile 1980'de bol bol bitti. Bu arada MK, 1979'da başta İzmir il ve Ege yöre komitesi olmak üzere partinin en önemli il komitelerinin kongre istemini yanıtsız bıraktı. 1980 I. Leninciler Konferansı'nın kongre çağrısı da yanıtsız kaldı. Böylece, MK kendi getirdiği tüzüğe göre bile meşruluğunu bir kez daha yitirdi. Yine aynı tüzükde belirtilmiş süreler içinde kongresini toplamayan il komiteleri de meşruluğunu yitirdi.

Bunun üzerine 1981'de toplanan ve partinin aktif il komitelerinin çoğunluğunu temsil eden II. Leninciler Konferansı şu kararı aldı:

"...TKP II. Leninciler Konferansı, 5. Kongre'nin toplanmasıyla ilgili olarak şu noktaları karar altına alır:

"1. Eski geçici tüzüğe göre görev yapan yönetim organlarının geçerlilikleri bitmiştir. Bu organların Politik Büro dahil hepsi atamayla gelmişler ve seçilmemişlerdir. Kendi yazdıkları, bir Kongre'de onaylanmamış, böylece geçici nitelikte olan eski tüzüğe göre bile meşruluklarını yitirmişlerdir.

"2. Toplanacak 5. Kongre'ye kadar TKP'nin en üst organı TKP Eşgüdüm Komitesi'dir. Eşgüdüm Komitesi'nin birinci görevi, en kısa sürede 5. Kongre'yi toplamaktır.

"3. Kongre, II. Leninciler Konferansı'nın kabul ettiği yeni geçici tüzük hükümleri uyarınca toplanacaktır. Eski geçici tüzük, yetki ve görev karmaşasının, çarpık bir demokratik merkeziyetçilik anlayışının, seçimlere ve kongrelere gerek görmeyen bir mantığın belgesidir. (...)

"Beşinci Kongre'ye dek, II. Leninciler Konferansı tarafından kabul edilen yeni geçici tüzük tüm parti üyeleri ve organları için bağlayıcıdır.

"4. TKP II. Leninciler Konferansı, I. Konferans'ta parti programı tasarısını hazırlamak için seçilen komisyonu, çalışmalarını sonuçlandırıp, program tasarısını en kısa sürede Kongre Hazırlık Komisyonu'na vermekle görevlendirir.

"5. Konferans, 5. Kongre'nin teknik hazırlıklarını yürütmekle görevli bir Kongre Hazırlık Komisyonu'nun seçilmesini kararlaştırır. Bu komisyon, Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı olarak çalışacaktır.

"Bu komisyon:

"a) Beşinci Kongre'nin bugünkü koşullarda mümkün olan en güvenlikli biçimde toplanması için önlemler alacaktır.

"b) Yeni geçici tüzüğü, program taslağını ve örgütlerden gelecek önerileri tüm örgütlere yaymakla; tartışmaya açılan metinlerin, açık tartışmada çıkacak fikirlerin TKP'nin Merkez Organı'nda yayınlanarak, tartışmanın yığınlar önünde yapılmasını sağlamakla görevlidir.

"c) Tüm parti örgütlerini sınıf bilinçli işçileri bu tartışmaya aktif olarak katmakla görevlidir.

"6. Eski geçici tüzük hükümlerine göre oluşturulmuş yönetim organları, ellerindeki parti belgelerini, parti arşivini en geç 6 ay içinde TKP Eşgüdüm Komitesi'ne teslim edeceklerdir. Bu, hem bu organların meşruluklarını yitirmeleri, hem de 5. Kongre'nin daha sağlıklı toplanabilmesi nedeniyle gereklidir.

"7. Sözü edilen organlar en geç 6 ay içinde, ellerindeki parti mallarının ve kasasının dökümünü TKP Eşgüdüm Komitesi'ne teslim edeceklerdir. Eşgüdüm Komitesi parti mallarına ve kasasına el koymaya yetkilidir. Bu kararlara uymayan üye ve örgütler 5. Kongre'nin en verimli, en demokratik olarak toplanmasını engellemiş sayılarak sergilenecek ve yeni geçici tüzük hükümlerine göre cezalandırılacaklardır.

"8. TKP'nin 1977 Konferansı ile partiyi yönetmek görevi kendilerine emanet edilenler 5. Kongre'ye gelip hesap vermek zorundadırlar. Kendilerine Kongre çağrısının yayınlanma tarihinden itibaren, bu konuda raporlarını hazırlamaları için 6 aylık bir süre tanınmıştır. Bu sürenin bitiminden önce raporlarını Kongre Hazırlık Komisyonu'na teslim edeceklerdir. Kendileri bu karara uymadıkları takdirde yeni geçici tüzük hükümleri uyarınca cezalandırılacaklardır.

"9. TKP'nin il komiteleri, bu çağrının merkez yayın organımızda yayınlanma tarihinden itibaren 6 ay içinde yeni geçici tüzük hükümleri uyarınca il kongrelerini toplayacak, Eşgüdüm Komitesi'nin belirleyeceği delege oranına göre, 5. Kongre delegelerini seçeceklerdir.

"10. Eşgüdüm Komitesi, 5. Kongre çağrısını devrimci kamuoyunda en geniş biçimde dağıtmakla görevlidir..."

TKP'nin Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı örgütleri açısından bu değerlendirme değişmemiştir. Oportünistlerin "plenumu" da, toplanacağından söz ettikleri kongre de gayrımeşrudur. Bir kişinin ya da bir örgütün kendi koyduğu kurallara, (tüzüğe) kendisinin uymaması en büyük siyasal ahlaksızlıktır. Buna sesini çıkarmayan örgüt de, işte o sözünü ettiğimiz hasta ruhlar yığınından başka birşey olamaz. Bizim değerlendirmemiz böyledir.

Ancak iş bununla bitmiyor. Gayrımeşrudur deyip bitirmek yetmez. Komünist moral, parti anlayışı ve tüzük açılarından ve Leninciler için öyledir. Ne var ki, oportünist yönetimin etkisi altındaki çok üye, çok örgüt böyle değerlendirmeyecektir. Çeşitli gerekçeler getirerek, kendilerini aldatarak yolsuzluğa gözlerini yumacak, partinin *kongrede* düzgün yola gireceğini umacaklardır.

İşte bu durum, parti içi savaşım açısından *bugünkü acil görevimizi* belirlemektedir: Kendimize ve kendimiz gibi düşünenlere değil, *bu yoldaşlara,* kongre sözlerinin nasıl bir sahtekarlık gizlediğini göstermek.

Onun için biz bu yoldaşlara şöyle sesleniyoruz: Madem bu gayrımeşru yönetimi kongre toplama hakkına sahip görüyorsunuz, öyleyse hiç olmazsa kendi anlayışınız içinde kongrenin *kongre* olabilmesine çalışın. Ki, kongre adı altında bir konferans daha yutturulmasın. Şu noktaları yerine getirmeyen bir toplantı, "gayrımeşru bir kongre" bile olamaz:

"1. *Bugün partide çok farklı görüşler vardır. Kongre öncesinde parti içi farklı görüşler, program ve tüzük önerileri tüm parti yayınlarında açıkça tartışılabilmelidir.*

"2. Eski tüzükde şöyle deniyor:

" 'Kongre delegeleri il komitelerinin kongrelerinde seçilir. Gizlilik nedeniyle zorunluk olursa Merkez Komitesi militan kadrodan aday gösterebilir' (s.24).

"Bugüne dek Avrupa'da bile il kongrelerinin yapılması engellenmiştir. *Oysa kongre delegeleri il kongrelerinde seçilmelidir. İl kongresinde yapılacak delege seçimine ilişkin olan 'aday gösterme' terimi, delege atama anlamında çarpıtılmamalıdır.*

"3. Parti tarihine ait gizli tutulan, konspirasyonu bozmayacak belgelerin yayınlanmasına hemen başlanmalıdır. Son kongreden bu yana 49 yılın geçmiş olması bunu acil ve zorunlu bir görev yapar.

"4. 1932'deki 4. Kongre'den bugüne dek geçen süre içinde 'üyelikleri düşmüştür' denilen, kendi özel yaşantısında erimemiş, burjuvazinin safına geçmemiş *eski* MK üyeleri, kendilerini savunmak isterlerse, kongreye çağrılmalıdırlar. Bu, hem de eski tüzük gereğidir. Geçmişin aydınlatılması, haksızlıkların giderilebilmesi, pisliklerin temizlenebilmesi ve karanlık likidasyon döneminin her yönüyle aydınlatılabilmesi için bu zorunludur.

"5. Menşevik yönetimin en çirkin yöntemlerle saldırarak ayrı örgütlenme zorunda bıraktığı Lenininci kanat, bugün artık bir olgudur. TKP Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı Lenininci kanat, bugün partinin aktif çoğunluğudur ve EK toplantılarıyla, konferanslarıyla, partiye yol gösterici kararlarıyla, herşeyiyle partinin sağlıklı işleyen tek örgütsel parçasını oluşturmaktadır. Bunu yadsıyarak bir kongre toplanamaz.

"TKP Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı örgütler eşit haklara sahip olarak kongreye çağrılmalıdır. Bu, partinin bölünmesinin gerçek suçlularının parti

tabanı önünde belirlenmesinin zorunlu bir koşuludur.

"Bu koşulları da yerine getirmeyen bir toplantı, olsa olsa menşevik kanadın I. yurt dışı konferansı olur!"

Kongrede herşeyin düzeleceğini, yeni ve temiz bir deftere başlanacağını düşleyerek avunan yoldaşlar bu koşullar üzerinde ısrar ettikçe nasıl bir oyunla karşı karşıya olduklarını iyi anlayacaklardır. Bu koşullar üzerinde ısrar etmeyecek, dolayısıyla sahteliğe şu ya da bu gerekçeyle göz yumacak yoldaşlara sözümüz yok. Bitli baklanın kör alıcısı olur der bitiririz.

Kongre sözlerinin sahteliğini anlamak için arif olmak da gerekmiyor. Neden 1976-1980 yılları arasında, en "görkemli" toplantıların yapılabildiği devrimci durum ortamında, kendi deyimleriyle "yarı-legal koşullarda" kongre çağrılmadı? Ve neden *bugün* çağrılıyor? Kongre toplanmayışının nedeni, o çok sevdikleri "çetin gizlilik koşulları" ise, bugün, faşist diktatörlük altında nasıl ve neden çağrılıyor? Dün değil bugün kongreden söz edilmesi, nasıl bir ihanet planladığını açık etmiyor mu?

Parti kongresinde *kilit* il kongreleridir. Parti üyesinin geniş bir kesimi bugün il kongrelerine katılabilecek koşullara sahip değildir. Öyleyse bugün, il kongreleri ve genel kongre için en elverişli ortamdır! Oportünistler, kendi tabanlarından kongre kaçırma hesabı içindedirler.

II. İdeolojik-siyasal yaklaşımlar

Yoldaşlar, şimdi partimizin günlük çalışmasına yardımcı olacağını düşündüğüm birkaç konuya değinmek istiyorum.

2.1. Oportünizmin süregenliği

Geçen yıl yapılan kuruluş yıldönümünde şöyle denildiğini anımsıyorum:

"Yoldaşlar, TKP'nin oportünist kanadı yenilecektir. Komünist hareket bunların elinden kurtarılacak ve dolu dizgin bir gelişme içine sokulacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

"Yalnız, birşeyi ayırmak gerekir. Oportünizm yok olmayacaktır. Oportünizmle boğuşma bir iki yılın işi değildir. Biri batınca, öteki çıkacak, devrimden sonra da sürecektir. Bunu iyi anlamalıyız" (*Sosyalizm Üstün Gelecektir*).

Son bir yılın gelişmeleri ve merkez organımızda yazılan yazıların ışığında bu gerçeğin altını bir kez daha çizmek gerekiyor.

Son bir yıl içinde çeşitli bölgelerde oportünistler parti örgütünde ve yığın örgütlerinde gerilediler, bazı bölgelerde bozguna uğradılar. Kendi içlerindeki kavga kızıştı, tasfiyeler yeniden başladı. Bu arada çöküntünün ve çürümenin en somut göstergesi olarak, polise düşen üst düzey yöneticiler *tüm* parti üyelerini ele verdiler.

Bir parantez açalım. Bu konuya hiç girmek istemezdik. Ne olursa olsun, kim konuşmuş olursa olsun kara bir gündür, yoldaşlarımız derin acılar çekiyor. Ne var ki, menşevik "plenum" açıklaması, bu yıkıntının da suçunu *İşçinin Sesi*'ne yıkmaya çalışmakta ve şöyle demektedir: "Partiye saldıran 'sol' oportünist '**İşçinin Sesi**' gurubu da tutuklamalara ortam hazırladı. Bu gurubun başındakiler öteden beri parti gizliliğini açığa vurarak partiye hıyanet etti". Bu söylenenler büyük bir yalandır. Amacı, kendilerine yönelen şiddetli öfkeyi bizim üzerimize çevirmektir. O zaman, bu konuya değinmek zorunlu olur.

Bir kez, *İşçinin Sesi, hiçbir yerde, hiçbir zaman* partimizin *hiçbir örgütsel gizliliğini* açığa vurmadı. Yapabilirlerse açıklasınlar, kanıtlasınlar. İdeolojik-siyasal konular örgüt sırrı değil, toplumun ortak malıdır ve *İşçinin Sesi* yalnızca bu konuları "açığa vurmuştur". Kendileri ise İGD şubelerinde, "şunlar **İşçinin Sesicidir**" diye listeler astılar, özel adları ortalığa yaydılar. Polise yakalanan menşevikler Lenincilerin adlarını verdiler. Bugün çok yoldaşımız *yalnızca* onların ihbarı nedeniyle hapiste yatıyor.

İkincisi, bizim hareketimiz açıklanacak bilgiye, hele Türkiye'yi ilgilendiren bilgiye zaten sahip değildir. Örgütsel bilgiler eskimiştir. Anlaşıldığı kadarıyla, iki yoldaşımızın haksızca MK'dan çıkarılmasından bu yana MK gerçekten HK olmuş.

Üçüncüsü, partinin cunta öncesinde *yarı-legal* koşullarda çalıştığını menşevik plenum raporunun kendisi yazıyor! Yarı-legal sözleri durumu tam anlatmaz. Çırılçıplak çalıştılar. Konspirasyon diye birşey yoktu. Dışımızdaki herkes eski MK'yı özel adlarıyla sayıyordu. Bunları 1979'dan bu yana eleştiriyoruz, dikkatleri çekiyoruz, teorik kökenini gösteriyoruz. Bu tutumun kökü oportünizmde, "ulusal burjuva" işbirlikçiliğinde, sınıf uzlaşmacılığında yatıyor.

Ne ilginçtir ki, oportünistlerin tabanı polise karşı direndi, sır vermedi de, herşeyi emanet ettikleri yöneticileri konuştu. Düşünen yoldaşların bu olaydan gerekli sonuçları çıkarması kaçınılmazdır.

Konuya dönersek, oportünist saflardaki örgütsel ve ideolojik çöküntü, "TKP'de oportünizm çöküyor" yargısına bağlandı. "Ördeklerden bir filo, bir de kazdan amiral" dedik. Beş kişi kaldılar, başladıkları yere döndüler dedik. Bunlar yanlış anlaşılmasın. Söylenenler şu anlama gelmektedir: Burjuva kuyrukçusu ilerlemeci çizgi ileri işçiler için iyice deşifre olmakta; partinin ilk kadroları, deneyimli üyeler bu çizgiye giderek artan sayıda ve artan şiddette karşı çıkmakta; yönetim kadrosu kendini yemektedir.

Yoksa yoldaşlar, bir ülkede geniş toplumsal-ekonomik tabanı durdukça oportünizm çökmez. Türkiye'de bu taban fazlasıyla vardır. İşçi sınıfı, köyden-kentten katılmalarla hızla büyüyen, her katılmayla bilincine küçük burjuva duygu ve düşünceler dalan bir sınıftır. İnce bir işçi aristokrasisinden söz edilebilir. Oldukça yaygın bir işçi bürokrasisi vardır. Bunların yanında, işçi sınıfının üstüne kapanmış, onu boğan, nefes almasını engelleyen dev gibi bir küçük burjuvazi vardır. Bu taban varoldukça oportünizm çökmez. Çeşitli tarihsel-kültürel nedenlere de hiç değinmiyoruz.

Hele bugün oportünizmin iyice genişlemesi için oldukça elverişli bir toplumsal-psikolojik ortam vardır. Yenilgi, yılgınlık, küçük burjuvaca teslimiyet, "itidal", "yapıcılık"... Oportünizm de her zaman pasifliği, korkaklığı, yılgınlığı örgütler.

Toplumsal-ekonomik nedenleri sürdükçe oportünizm de sürer. Hem de oldukça kalabalık olarak sürer. Ta devrim anına dek. Sovyet deneyine bakınca, Bolşeviklerin devrim anı dışında her zaman Menşeviklerden ve Sosyalist Devrimcilerden ('SR'ler) çok daha küçük olduğunu görürüz. Biri batar, ötekisi çıkar. Biri iflas eder, ortama daha iyi uyan bir başkası doğar.

Bu tahtıravallide bugün herşeye rağmen yine en şanslısı bizim menşeviklerdir. Başkalarında olmayan olanakları var. Torbalarından birkaç tavşan daha çıkaracaklardır. Ama bugünkü gidişle

olmaz. Yeni bir boya gerekir. O boyayı da son "plenum"la vurmaya çalışıyorlar.

2.2. Dışımızdaki akımlara karşı tutum

Emperyalizme ve tekellere karşı eylem birliği. Faşist diktatörlüğe karşı omuz omuza. Olması gereken yaklaşım budur. Partimiz reklamını yapmadan, gürültü koparmadan üstüne düşeni yapıyor. Ortak çalışmalarda kendine düşen görevleri en iyi biçimde yerine getirmeye çalışıyor. Bu tutumu sürdüreceğiz.

Ancak eylem birliklerini, birleşmeleri, çoktan iflas etmiş örgüt ya da kadrolara (adlarını koruyarak ya da korumayarak, hiç farketmez) kan tazeleme yolunda ele alışı reddediyoruz. Hangi düzeyde olursa olsun, gerçek birlikten başka herşeyi amaçlayan ağzı kalabalık *"birlik tüccarları"*, devrim hareketi için bugün *en tehlikeli* demagoglardır. İşçi hareketi bu tüccarları, bu yeni türeyen tipi elinin tersiyle bir yana itmeden, bugünkü durumundan ileri gidemez.

Size bir örnek vereceğim. Bu, yalnızca bir örnektir ve yeni türeyen birlik tüccarlığı mesleğinin en düzeysiz örneklerinden biri değildir. TİP'in merkez yayın organı *Çark Başak* dergisinin Mart-Nisan 1981 tarihli 7-8. sayısında yayınlanan, TİP Merkez Komitesi'nin Nisan ayında yaptığı toplantıda kabul ettiği raporun "bilimsel sosyalist hareketin birliği" bölümü. Okuyalım:

"Cephenin kurulması, eylem birliğinin yükseltilmesi açısından da başta gelen sorun, dün olduğu gibi bugün de, işçi sınıfının *politik birliğinin* gerçekleştirilmesidir. Partimizin içten, ısrarlı, yapıcı ve önerici çalışmalarına karşın, birlik konusunda henüz önemli bir mesafe kaydedebilmiş değiliz. *Hareketlerden biri* açısından, *kimi* olumlu girişim ve sonuçlar görülmekle birlikte, *diğeri* için bunu söylemek olanaklı değildir. *Bu hareket*, birlikçi olmayan, sekter, dar gurupçu bir politikayı sürdürmektedir. Bu politika hem merkezi tutumda, hem de pratik alanda, eylem sırasında her vesilede kendini ortaya koymaktadır. Her ne kadar *bu hareket* içinde *kimi* birlikçi eğilimler de yeşermekte, bunlar *kimi* durumlarda su yüzüne de çıkmaktaysa da, genel olumsuzluk sürmektedir.

"Genel olarak eylemlerde dar gurupçuluk ve sekterlik, kendi dışındaki hareketlere kara çalma ve eritme politikası, ikili biraraya geliş sırasında oyalayıcı ve erteleyici, buna karşılık üst düzeyde ve dışa yönelik olarak ise birlikten söz açan, hatta kimi övgüler de sıralayan bir tutum söz konusudur.

"Cunta konusundaki değerlendirme farklılığı da *bu hareket* için eylem birliğini zedeleyici bir fırsat yaratmıştır. Aynı *harekette* görülen diğer bir tutum farkıysa *üçüncü harekete* ilişkin olup bu tutum oldukça olumsuzdur.

"*Bu hareket* ile tepede ve tavanda birlik doğrultusundaki çabalar ısrarla sürdürülmeli, eylem birliği olanakları geliştirilmelidir. Olumsuz eğilim ve tutumlarla ideolojik savaşım yoğunlaştırılmalı, tabanda kendini gösteren *kimi* birlikçi eğilimler ise geliştirilmelidir. *Üçüncüye* karşı olumsuz tutumun aşılması sağlanmalı, üçlü çerçevenin gözden kaçırılamayacağı vurgulanmalıdır. Dün olduğu gibi bugün de, politik birlik ile anti-faşist birlik konularındaki yaklaşımların karşı karşıya konmaması gerektiği açıktır.

"*Diğer hareket* söz konusu edildiğinde ilk söylenecek olan, var olan olumluluğun, kaçamaklara fırsat verilmeksizin mutlaka geliştirilerek sonuçlandırılması gerektiğidir. Ortak girişimler başlatılarak geliştirilmeli, buna *üçüncü* hareketin de katılması sağlanmalıdır. Ortak girişimlerin esasında *üçüncü hareketi* de içermeye yönelik olduğunun gözden kaçırılmasına olanak verilmemelidir" (abç).

Şimdi bu hokkabazlık değil de nedir? Daha faşizme karşı, cuntaya karşı eylem birliği, cephe birliği *yapamadıklarını* söylediği hareketle ve bu eylem birliğinden önce *siyasal* birlik yapmak, yani tek partileşmek amacını koyuyor... Hareketlerden biri, ötekisi, ikincisi, üçüncüsü, kimi!! Bunların adı yok mudur? Bilmece mi oynanıyor, küçücük fıçıcıkiçi dolu turşucuk. İşte bu, ağzı kalabalık birlik tüccarlığıdır. Köşeye sıkıştırma, açmaza düşürme, "tabanı önünde deşifre etme" oyunudur. Bugünün *en tehlikeli* demagojisidir. İşçi sınıfının en güzel duygularını sömürmektedir.

Yoldaşlar, sınıf siyasetçiliği bu değildir. Açıkça söylemekten çekinmiyoruz. Biz ayrı, bağımsız bir parti isek, bunun nedeni, dışımızdaki *tüm* örgüt ve hareketleri ideolojik-siyasal yönden *yanlış* bulmamızdır. Şunun şunu doğru söylemesi, bunu doğru yapması bu gerçeği değiştirmiyor. Yoksa, ülkemizde gördüğümüz pekçok kötü örnek gibi davranmayız. Gider, doğru bulduğumuzla birleşiriz. "Birleşmek" istemiyorsa, ona katılırız. Böyle bir durum ortaya çıkmadıkça, siyasal bağımsızlığımızı göz bebeğimiz gibi korumak boynumuzun borcudur. Bunun da yolu, farklılık noktalarını iyi bilmekten, iyi göstermekten geçer.

Dışımızdaki hareketler içinde bize göre az yanlış olanı var, çok yanlış olanı var. Birlikte çalışmayla farklılıkların giderilebileceğini düşündüklerimiz var. Herhangi bir sınırlı ve geçici somut eylem birliğinin bile bugünkü koşullarda akla uzak geldiği hareketler var. Şunun şurasını, bunun burasını takdir ederiz. Ama biz bunların *tümünü* yanlış buluyoruz.

Bu nedenle, saflarımızda hiçbir yanlış akıma, örgüte, kişiye sempatiye yer yoktur. İşçi sınıfının bilincini bulandıracak, "gardını düşürecek", yanlışla uzlaşmazlığını köreltecek hiçbir tutuma yayınlarımızda, günlük çalışmalarımızda yer yoktur.

2.3. Cuntaya faşist demeyenlere karşı tutum

Atılım'ın Temmuz sayısında yayınlanan, "Tartışma ve 'Tartışma' " adlı yazı, cunta faşist mi, değil mi sorusu neredeyse devrimciliğin ölçütü yapılıyor, herkes yalnızca bu konuyu tartışıyor diye yakınıyor. Bugün devrimci hareket gerçekten cuntaya faşist diyen-demeyen olarak iki kalın hatta ayrılmıştır. Ezici çoğunluk, faşist diyen kesimdedir.

Partimiz açısından, "cuntaya faşist demeyenlerle eylem birliği yapılmaz" diye bir görüş yoktur. Bizim eylem birliği anlayışımız I. ve II. Konferanslarda apaçık işlenmiştir.

Ancak, bu çeşit hareketlerle eylem birliği yapma *kararının* ya da *niyetinin* değil ama *yapabilmenin* günlük yaşam içinde giderek zorlaşabileceğini tahmin edebiliriz. Çünkü, bu diktatörlüğe faşist deyip dememenin siyasal anlamı, siyasal sonuçları vardır. Bu tartışma, boş, yapma bir tartışma değildir. Hiçbir örgüt, ne denli güçlü olsa böyle yaygın bir tartışma yaratamaz. Bu tartışma tüm devrimci hareketi sarmışsa nedeni, 12 Eylül hareketinin, cumhuriyet yıllarının en önemli olayı olması, halkımızı her yönüyle en derinden etkilemesidir.

Cuntaya faşist demeyenlerle eylem birliği olanaklarını araştırırken, bu kesimi ikiye ayırmak gerekir. Bunlardan birincisi, açık diktatörlüğe karşı topyekûn bir kavgaya girmemek için "cuntada ilerici kanat" bulan bizim menşeviklerdir. Onlar bir çözümlemeden sonuca gidiyor değiller. Onlar, "dünya barışı"

amacını gerçekleştirmek için cuntaya faşist demiyorlar! Dolayısıyla, bırakın "faşist cuntaya" karşı, "askersel cuntaya" karşı bile onlarla iş yapabilmek oldukça zordur. Örnek vereyim. TSİP'in yayın organı *Gerçek* gazetesi, 12 Eylül'ün birinci yıldönümü için bile bunlarla ortak bir bildiri çıkarılamayışını güzel sergiledi.

Cuntaya faşist demeyen öteki hareketler için ne söylenebilir? Yanlış çözümleme, yanlış savaş hedefine, yanlış taktiklere gider. Çözümlemelerinde tutarlı olacaklarsa bu kaçınılmazdır. Bu durumda, onlarla da eylem birliğinin zorlaşacağı açıktır. Tutarlı olmayacaklarsa, hedefi, taktiği, zamanlamayı faşist belirlemesini yapanlara uygun seçerler. Bu durumda, savaşkan bir dövüş birliği onlarla da yaratılabilir. Çelişkiyi kendileri düşünsün.

Biz, genel bir yaklaşım olarak, bu açık diktatörlüğe karşı savaş hedefini önüne koşan tüm hareketlerle eylem birliğine hazırız.

2.4. Cuntanın faşistliğini açıklayanlar ve neden faşist olmadığını açıklamayanlar

Atılım, aynı yazıda, bu tartışmayı yapanlar, "bugünkü rejimin neden faşist karakter taşıdığını sınıfsal nedenleriyle açıklamıyorlar" diyor.

Bunlar kadar yalancı bir siyasal hareket herhalde dünyaya gelmemiştir. Hele işçi sınıfı siyasetine hiç gelmemiştir. Bilen'in adı, Türkiye komünist hareketinde boşuna yalancıya çıkmamış.

Faşizm değerlendirmesinin nedenlerini *İşçinin Sesi* açıklamıştır:

— TKP EK Üst Bürosu 14 Eylül 1980 tarihli bildirisi.

— R. Yürükoğlu, "Acil Görevlerimiz", *İşçinin Sesi,* sayı:141, 5 Kasım 1980.

— TKP Eşgüdüm Komitesi 29 Kasım 1980 tarihli bildirisi.

— Emine Engin, "Devrim İçin Savaşım Acilliğini Koruyor", *İşçinin Sesi,* sayı:147-148, 24 Ocak 1981.

— 1981, II. Leninciler Konferansı, "Yeni Dönemin Özellikleri ve Parti Taktiğinin Genel Çerçevesi Üstüne Tezler" *İşçinin Sesi,* 7 Mart 1981, sayı 151-152.

— Hatice Dağlı, Cemile Çakmak, "Gericilik Dönemi Üzerine Lenin", *İşçinin Sesi,* sayı:158-159, 19 Mayıs 1981.

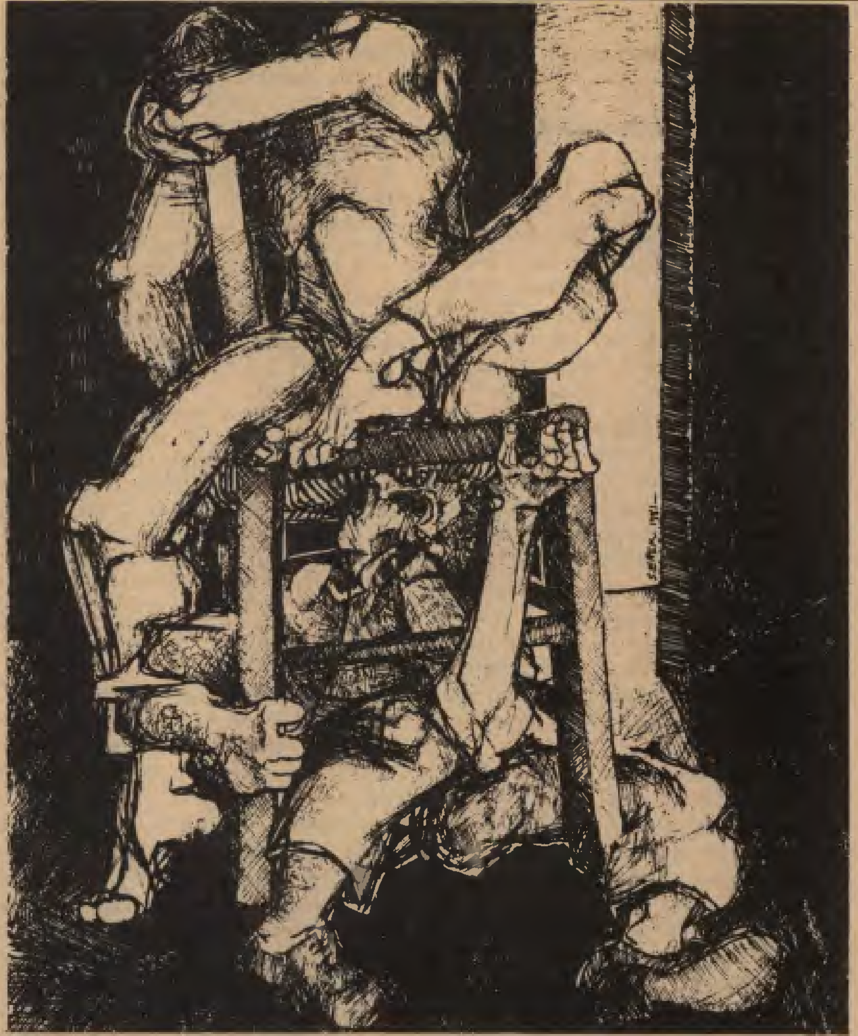
— Selim Gür "Faşizm Konusuna Devrimci Yaklaşım", *İşçinin Sesi,* sayı: 161, 23 Haziran 1981.

— Emek Çalışma Gurubu, "OYAK'ı Tanımak, Cuntayı Tanımakla Yakından Bağlıdır", *İşçinin Sesi,* sayı:164, 27 Temmuz 1981.

— TKP EK Üst Bürosu, 6 Eylül 1981 tarihli bildirisi.

12 Eylül cuntasının neden faşist olduğunun teorik kanıtları bu yazılarda vardır.

Öte yandan kendileri *hiçbir yerde* bu iktidarın neden faşist *olmadığını* açıkça yazmadılar. Kaypakça, korkakça cunta içi kanatlardan, dış siyasette gerçekçi eğilimlerden dem vuruyorlar yalnızca. Bu yavuz hırsızlıktır. Hem cuntanın neden faşist olmadığını *teorik* kanıtlarıyla ortaya sermeden faşist değildir diyorlar, hem faşistliğini teorik kanıtlarıyla gösterenler için, neden açıklamıyorlar diye soruyorlar. İnsanın, Evren bunların babasının oğlu mu diyeceği geliyor. Böyle canla başla uğraşıyorlar. Evet, eskiler boşuna dememişler: Sülük sülüğe yapışmaz!

2.5. Cunta faşist değildir diyenlerin gerekçeleri

Son bir yıl içinde gelişen tartışmalardan süzüle süzüle geriye şu 5 gerekçe kaldı:

I. İçinde kanatlar, kimi gerçekçi dış siyaset eğilimleri vardır.

II. Tabandan değil, askersel darbe yoluyla tepeden gelmiştir. Faşizme tipik yığın hareketliliği yoktur.

III. Ayrı bir faşist ideolojisi yoktur.

IV. Klasik bir bonapartist darbedir.

V. Devletin biçiminde bir değişme yoktur.

Bu gerekçelerden birincisi menşeviklerindir. Gerisi Avrupalı Troçkistlerin ve şimdi de Troçki'yi keşfeden Türkiyeli küçük burjuvaların onlardan aktararak söyledikleridir. Tek tek kısaca ele alalım.

Cuntanın içinde kanatların ve gerçekçi dış siyaset eğilimlerinin varlığı. *Atılım,* sözünü ettiğimiz yazıda (ve başka çok yazıda) bu gerekçeyi özenle satırların arasına yerleştirmiş. Sonra dönüp, *İşçinin Sesi*'ni ve *Tek Cephe*'yi eleştirmiş.

"Tipik örnek" dediği *İşçinin Sesi*'ne karşı şunları söylüyor:

"Egemen sınıfların politik kampında ayrılıklardan yararlanmayı geçici uzlaşma ve bağlaşıklıkları yadsıyan, açık 'sol' radikal bir temelde karar kıldı. Beklendiği gibi bu gazete, Komintern'in bugün de geçerli olan faşizm tanımını yalnızca cuntayı faşist diye tanımlamaya yaramadığı için bir kalemde yadsıdı. Böylece

hem rejime faşist deyip, hem de antifaşist güçlerin tabanını daraltan 'tutarlı' bir sekter çizgiye oturdu".

Tek Cephe'yi de şöyle eleştiriyor:

"O, cunta rejiminin bağrında yer alan dış politikadaki kimi gerçekçi çizgileri dikkate almaya karşı çıkıyor. Bu eğilimlerle, açık Amerikancı, serüvenci eğilimleri faşizm çuvalına birarada sokmak istiyor".

Atılım'ın bu söylediklerinin hiçbir bilimsel-tarihsel değeri yoktur. Kanatlar varmış. Olmaz mı? Bu neyi gösterir? Hitler, kendisini iktidara getiren vurucu gücü, SA'ları bir gecede, "uzun bıçaklar gecesi"nde binlercesiyle öldürmedi mi? Bunu yaparken, asıl olarak, kendi dışında duran Almanya ordusuna yaslanmadı mı? Öldürülen faşistlerin "yaşasın Hitler" diyerek, Nazi selamı vererek öldüklerini belgeleyen filmler dünya film arşivlerinde duruyor.

Atılım'ın son sayıları cuntayı iyice hedef olmaktan çıkardı. Artık, kendi deyimiyle, "cunta içindeki ve dışındaki en gerici, faşizm yanlısı güçler"i hedef alıyor. Ve bu tutumu, *"usta taktik"*, *"burjuvazinin iç çelişkilerinden yararlanma"* olarak adlandırıyor.

Bir kez burjuvazinin iç çelişkilerinden yararlanmanın yolu komünistler için başkadır. Lenin'in Karayüzler arasında, Çarlık içinde, Oktobristlerde Bilen'in yaptığı gibi ayrımlar yaptığını kimse bilmiyor. *Atılım*'ın anlayışı, Rusya devrim tarihinde gördüğümüz klasik menşevik anlayışıdır. Onlar bile Karayüzleri, Çarlığı, Oktobristleri değil, ancak Kadetleri ayırabilmişlerdir.

Evren cuntası, finans-kapitalin en azgın kesiminin ta kendisidir. *Hangi kesiminin?* Siyasal partileri, parlamentoyu kaldıran, her çeşit özgürlüğü yok eden, yüzbin emekçiyi zindanlara dolduran, onbinlercesini işkenceden geçiren, yüzlercesini hunharca öldüren, DİSK'i kapatan, 52 sendikacıya idam dayatan, komünistlerin üstüne parti tarihinin gördüğü en büyük terörle yürüyen kesiminin.

Cunta, bu yaptıklarından *topluca* sorumludur. Cezasını topluca ödeyecektir. Böyle bir cuntanın da "savaşılacak" bir yarısını bulup çıkartmak gerçekten işkembe ister.

Bir küçük anımsatma yapalım. İ. Bilen'in de üyesi olduğu TKP Merkez Komitesi (zaten o tarihlerde bir-iki kişiydi), 17.5.1971 tarihinde yayınladığı *"Halkımıza Çağrı"* adlı bildiride, 12 Mart darbesini *faşist* olarak niteliyordu. Bu bildiri şöyle diyordu:

"Türk halkı tarihinin en karanlık, en çetin anlarından birini yaşıyor. Memleketimizin ulusal menfaatlerini yabancı emperyalistlere satanlar, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini, onun en ilkel demokratik haklarını ortadan kaldırarak, yurtsever, yiğit evlatlarını yığınlar halinde tutuklayarak, işkence kamplarına, zindanlara doldurarak önlemeye kalkışmışlar, *faşizmi, halk düşmanlığının bu en açık ve en barbarca şeklini, Amerikan emperyalizminin ve NATO'nun baskısıyla memleketimizde uygulamaya koyulmuşlardır.*

"Silahların gölgesinde getirilen faşizmin amacı, memleketimizi yıllarca kemiren ekonomik ve sosyal bunalımların gerçek etkenlerine karşı mücadeleyi önlemek, halkımızın açtığı savaşı ezmek, emperyalist tekellerin ve devletlerin soygununa memleketimizin güvenliğini ve geleceğini ciddi surette tehlikeye sokan saldırganlık ve sömürü politikasına karşı mücadelesini boğmak ve bu mücadelede işçiler, köylüler, bütün dar gelirli yığınlar ve anti-emperyalist güçler arasında oluşmaya yüz tutan cephe birliğine yol vermemektir.

"Erim hükümeti ve onu iktidara getiren yüksek rütbeli komutanlar, halkımızın uğrunda yıllardan beri savaştığı demokratik ve köklü reformlara susamışlığını sömürerek, maskelenerek ortaya çıktılar. Fakat *daha ilk icraatlarında, gerçek yüzlerini, faşist niteliklerini açığa vurdular"* (*Yeni Çağ*, Mayıs 1971) (abç).

1971 cuntasına faşist diyenler, 1981 cuntasına faşist değil diyorlar! Biraz düşünelim, neden bunu yapıyorlar? Bu cuntanın ülke içinde yaptıkları, dayandığı-çıkarını gözettiği kesim, saldırdığı sınıf ve katmanlar ortada. Bunlara bakarak, faşist olmadığı sonucuna varılabilir mi? Varılamayacağı için, sorunun yanıtını başka bir nedende aramalıyız. Böyle bir neden vardır. Amiral ve filosu, cuntanın bir yarısıyla uzlaşma arayan ve tek yönlü olarak *de facto* bunu yapan tutumlarını *aslında, özünde* tek bir gerekçeye dayandırıyorlar: *"Dış politikadaki gerçekçi eğilimler"* (Menşevikler, dünya barışını koruyorlar!).

Sovyetler Birliği ile iyice geçinme ya da geçinmeme, ne faşistliğe, ne başka birşeye ölçüt değildir. İngiltere hükümetinin başbakanı Thatcher soğuk savaş eğilimlisi, Sovyetler Birliği'ni kuşatma yanlısıdır. Faşist midir? Hitler, 1939'a, 1940'a dek Sovyetler'le iyi geçindi, hatta saldırmazlık paktı imzaladı. Faşist değil miydi? Her türlü itişmesine karşın Reagan da iyi geçiniyor, daha doğrusu iyi geçinmek zorunda kalıyor. Bu durum, Reagan'ın kimliğini, niyetini değiştirmiyor. Niyetler, kimlikler başka, belli bir anda ve belli güçler dengesi içinde yapılabilecekler başkadır. Türkiye ortada, Sovyetler Birliği ortada. Ne yapacak bu cunta, Sovyetler'e mi saldıracak? Bugünkü koşullarda tabii "gerçekçi" olacaktır.

Menşeviklerin mantığını izleyerek MHP'ye de faşist demek zordur. Evren cuntası, Sovyetler'le iyi geçiniyor, MHP'yi yargılıyor, Atatürkçüyüm diyor diye faşist olmuyorsa, MHP de faşistliği defalarca ve açıkça reddetti.

Tüm söylediklerimizi bir yana bırakalım ve bir an için cuntanın faşist olmadığını kabul edelim. Peki, bu cunta faşist değildir. Ama *eli kanlı açık terörcü diktatörlük* olduğunda herkes anlaşabilir değil mi? Öyleyse, İ. Bilen ve çevresi neden cuntaya karşı böyle bile karşı çıkmıyorlar? Temmuz *Atılım*'ı hâlâ *"faşist, kanlı terörcü MHP"* diye bağırıyor. Evren cuntası *daha şimdiden* daha kanlı, daha terörcüdür. Öldürdüğü ve öldüreceğiyle, onbinlere yaptığı işkenceyle. Neden, "kanlı-terörcü cunta"ya karşı savaş bayrağını kaldırmıyorlar?

Eskiden bir "ulusal demokratik cephe" vardı. UDC. Beynimizde boza pişirirlerdi, aşağı UDC, yukarı UDC, in UDC, çık UDC. Hele, Ecevit'in iktidar olduğu dönemde ne denli zevkle, hırsla isterdik UDC'yi. Şimdi sözü edilmez oldu. Bir-iki seyrek adet yerini bulsun yazısı dışında vurgu UDC'nin üzerinden tümüyle kalktı. Oysa, *kendi anlayışları içinde* UDC bugün her zamandan daha gerekli olmalı. Demek ki, UDC'nin *nesnel olarak* burjuvaziden birşeyler dilenmek anlamını taşıdığı dönemlerde UDC baş köşeye koyuluyor. Oysa, burjuvaziye karşı gerçek bir savaş anlamı taşıyabileceği dönemlerde hasır altı ediliyor. Bugün UDC yok, çünkü bu insanların cuntaya karşı gerçek bir savaşım niyetleri yok. Bunun da altında, cuntanın "gerçekçi dış politikası" yatıyor.

Gerçek gazetesi, menşeviklerin konumunu güzel saptamış, güzel anlatıyor:

"Cunta içinde kanatlar düşünüp, bunlardan birisine hayırhah olmak ve 'bütün gücümüzü bu çelişki, bu çatlağı büyütmeye harcayalım' demek, cuntaya karşı mücadele etmemekle özdeştir. Bu gibi 'taktik içinde taktik'ler, ve böyle 'ince politikalar' gerçekte kaba bir uzlaşmacılıktır. Böyle 'esnek' yollar gerçekte kaskatı bir hareketsizliktir" (*Gerçek*, sayı:195, Ağustos 1981).

Cuntanın tabandan değil, tepeden gelişi. Faşizme tipik yığın hareketliliğinin olmaması. Bu gerekçe, lise mantık sınavında bile sınıfta kalacak bir hatasıdır. Faşizmin *ne olduğu* iktidara geliş biçimiyle değil, *işleviyle*, ne yaptığıyla belirlenir. Bunun gibi hangi iktidarın faşist olduğu, o iktidara geliş yoluyla değil, ne olduğuyla, ne yapmak için geldiğiyle ve ne yaptığıyla belirlenir.

Sosyalist devrimin barışçı yollardan gerçekleştirilebileceği, proletarya diktatörlüğünün barışçıl yollardan kurulabileceği, teorik bir olasılık olarak Marks, Engels ve Lenin tarafından çok kez belirtildi. Bugünkü dünya koşullarında henüz gerçek bir olanak değildir ama

teorik bir olasılıktır. Yarın, uluslararası güçler dengesi değiştiğinde gerçek bir olanak olacaktır. Hatta ustalar, belli koşullar altında çeşitli ülkeleri ve toprak parçalarını işçi sınıfının burjuvaziden satın bile alabileceğini söylüyorlar. Böyle değişik yollardan gerçekleşen bir proletarya diktatörlüğü de herhalde proletarya diktatörlüğü olacaktır!

İktidarda faşizmin tanımı, işlevi, yaptığı *devletle* ilgilidir, onun içinden geçerek gerçekleşir. Bu devleti *nasıl* ele geçirdiği, yığın hareketliliği, konuyla ilgisiz bir tartışmadır.

Cuntanın ayrı bir faşist ideolojisinin olmaması. Geçen yıl verdiğimiz bir örnek bence çok çarpıdır. Mussolini, yazdığı kitabında, kendilerinin iktidara gelene dek belirgin bir ideolojilerinin *olmadığını* söylüyor. Sistemli bir ideolojiye sahip olmak başka, kapitalizmin o gün kurtulabilmesi için yapılması gerekeni görmek başka şeydir.

Bu gerekçe de, en az yukarıdaki denli komik bir yöntem hatasıdır. Bir olgunun yapısal özellikleriyle, ikincil-üçüncül özelliklerini birbirine karıştırmaktır. Bu mantıktan yola çıkarak kim 1871 Paris Komünü'ne tarihteki ilk *proletarya diktatörlüğü* diyebilir? Komünarların sistemli, belirgin, ayrı bir ideolojileri yoktu.

İdeoloji denen şeyi, son çözümlemede toplumsal yaşamın nesnel gereksinimleri yaratır. İdeoloji bu gereksinimleri yaratmaz. Demek ki, nesnel gereksinimler ve bunların iyi-kötü, tutarlı-tutarsız yanıtları, belirli-sistemli bir ideolojinin oluşmasından önce ortaya çıkarlar. Ama gereksinimler durduğu sürece, bunlar eninde sonunda belirli bir sistemleşmiş anlayışla temsil edilecekler. Sorun, en başta zaman sorunudur. İktidara gelindiğinde bu sürecin başında, ortasında, sonunda olunabilir. Yani, sistemleşmiş bir anlayış, belirmiş, beliriyor, belirecek olabilir. Bu birşeyi değiştirmez.

Sonra, faşizmin ideolojisi nedir? Faşizm diye, Marksizm ya da Hristiyanlık gibi sistemli-evrensel bir ideoloji yoktur. Ortaya çıktığı ülkenin koşullarına, tarihine vb. göre ve çözmek zorunda olduğu sorunlara göre beliren, belki tam sistemleşmiş belki yarım, bir takım biçimlenmelerden söz edilebilir. Evrensel bir faşist ideolojiden söz edemeyiz.

Faşist ideolojilerin bir takım *ortak özelliklerinden* söz edebiliriz. Bu ortak özelliklerin en önemlileri, irrasyonellik, şovenizm, ırkçılık ve zalimliktir. Kendisi faşist bir ideoloji olarak ortaya çıkmamış da olsa, bu özellikleri fazlasıyla barındıran Atatürkçülük bugün cuntanın sistemli anlayış boşluğunu doldurmaktadır. Yeterli bir zaman geçerse, nesnel toplumsal gereksinimler ve bunların en azgın finans-kapital guruplarının bilincinde yansıması Atatürkçülüğü giderek olgun bir faşist ideoloji durumuna getirecektir.

Oniki Eylül'ün klasik bir bonapartist darbe olması. Gerekçeler arasında en bilimsel gözükeni budur. Bunun nedeni, bonapartizmin Türkiye devrimci hareketinde az bilinen bir konu olmasıdır.

Devlet, ekonomik yaşamda egemen olan sınıfın, toplumsal-siyasal egemenliğini sürdürme aracıdır. Egemen sınıfın topluma karşı baskı makinasıdır. Ancak sınıf savaşında öyle durumlar doğabilir ki, devlet, *geçici bir süre için* egemen sınıftan ve temel sınıflardan göreceli bir *bağımsızlık* kazanabilir. Bu, devletin rolü ve işlevi konusundaki yukardaki satırlarda özetlediğimiz genel belirlemeyi değiştirmeyen bir istisna durumudur.

Devlet, geçici ve özel bir durum olarak böyle bir bağımsızlığı hangi koşullarda kazanabilir? Ülkede derin bir toplumsal-siyasal bunalım, keskin bir sınıf savaşının varlığı ve temel sınıflar arasında güçler açısından bir denge durumunun oluşması koşullarında. Egemen sınıf artık yönetemiyor, ezilen sınıfın ise erki ele almaya gücü yetmiyor. Böyle bir ortamda devlet egemen sınıftan, temel sınıflardan bağımsız bir güç kazanabilir ve temel sınıflar arasında manevra yapabilir. Bu bonapartist diktatörlüktür.

Tarihte tüm bonapartist iktidarlar, *ilk çıkışlarında* daima küçük burjuvaziye, köylülüğe sözcü olmuşlar, ya da böyle gözükmüşlerdir. Örneğin, IV. Bonapart köylülüğün temsilcisi olarak ortaya çıktı. Kısa süreli Kerenski iktidarı, menşeviklerin ve SR'ların sözcülüğünü yaptıkları kent ve köy küçük burjuvazilerine yaslandı. (Kerenski SR partisinin yöneticilerindendi. Kerenski örneğini Lenin verdiği için veriyorum, ancak Lenin de Kerenski hükümetini kesin, oluşumunu tamamlamış bonapartizm olarak değerlendirmiyor. Gerçekten de Kerenski hükümeti klasik bir bonapartist iktidar olarak değerlendirilemez).

Bonapartist iktidarın *genel amacı* doğal olarak düzeni sürdürmektir. Kapitalizmde, işçi sınıfından başka olumlu alternatif program sahibi bir sınıf yoktur. Öteki tüm sınıf ve katmanların ufku yaşadıkları düzenle sınırlıdır. *Böyle olduğu için* ve kapitalizmde düzeni sürdürebilecek burjuvazinin yolu dışında *gerçek bir yol olmadığı için,* bonapartist diktatörlük, bonapartist karşı-devrim, kendi haline bırakıldığında çok kısa sürede devletin göreceli bağımsızlığını bir yana atar. Çünkü göreceli de olsa, egemen sınıftan uzun süre bağımsız bir devlet olamaz.

Oniki Eylül cuntası, böyle sınıflar arasında manevra yapan, devleti temel sınıflardan bağımsızlaştıran bir iktidar mıdır?

Oniki Eylül cuntası, finans-kapitalin en azgın kolu olan, emperyalizmin saldırgan merkezleriyle en doğrudan bağlı askersel endüstri kompleksinin ta kendisidir. Üniformalı finans-kapitaldir. Uyguladığı ekonomik siyaset, finans-kapitalin parlamenter sözcüsü olan AP'nin belirlediği programın daha cesur, daha acımasız ve daha oy kaygusuz bir uygulamasıdır. Devlet bugün çok daha açık biçimde Koçların istemlerine bağlanmıştır.

Oniki Eylül cuntasıyla devletin biçiminde bir değişme olmaması. Buna da gerekçe değil, laf kalabalığı demek zorundayız.

Devlet ekonomide egemen olan sınıfın siyasal örgütlenmesidir, sınıf diktatörlüğünün kurumlaşmasıdır. Bu kurumlaşma, bu diktatörlük *farklı biçimlerde* düzenlenebilir, örgütlenebilir. Ve her biçim, bir başka *devlet biçimine* karşılıktır.

Burjuva diktatörlüğünün, devlet örgütlenmesinin bir biçimi olan demokrasiyi ele alalım. Lenin, "demokrasi bir devlet biçimidir, onun çeşitlerinden biridir" diyor *(Devlet ve Devrim).* Bu devlet biçimini ötekilerden ayıran temel özellikleri kısaca sayalım. Azınlığın çoğunluğa uyması, insanların yasalar karşısında eşitliği ve özgürlüğü, anayasa, parlamento ve öteki temsili organlar, yani yasama-yürütme ayrımı ve yürütmenin yasamaya bağımlılığı, yargının bağımsızlığı, seçme-seçilme hakkı ve siyasal özgürlükler. Bu özellikler ortadan kalktı mı, *devletin biçimi değişmiş demektir.* Ne denli mükemmel olduğu bir yana, parlamenter demokrasiden açık diktatörlüğe geçiş, devletin biçiminin değişmesi demektir.

Bu söylenenler ışığında Türkiye'ye bakınca, devletin biçiminin değişmediğini söylemek ahmaklık olur.

Bu arada devrimci çevreleri oldukça meşgul eden bir soruyu da yanıtlamış oluyoruz: Faşizm bir devlet biçimi mi, hükümet biçimi midir? Tabii, devlet biçimidir.

2.6. Faşizm konusunda Komintern'in tanımı ve İşçinin Sesi

Atılım, bizim için, "Komintern'in bugün de geçerli olan faşizm tanımını — yalnızca cuntayı faşist diye tanımlamaya yaramadığı için — bir kalemde yadsıdı" diyor. Nasıl da çarpıtıyor.

Önce, biz ne demişiz, onu okuyalım:

"Önümüzdeki yıllarda faşizm konusu bizleri çok meşgul edecek ve hepimiz bu konuda çalışacağız. İşin başında bir uyarı yapmak istiyorum. Kendime de, faşizm konusunda çalışacak tüm yoldaş-

lara da. Dünya komünist hareketinde ve genel olarak ilerici güçler arasında somut, ülkelerdeki faşizm deneyleri hakkında güzel kitaplar var. Çok güzel araştırmalar, incelemeler var. Fakat faşizmin genel *teorik* ele alınışı açısından, faşizm hakkında genel teorik değerlendirmeler açısından çöle yakın bir durum var. Dimitrof'un 7. Kongre raporu bile faşizmin genel değerlendirilmesi hakkında çok az yer ayırmıştır. Gerisi faşizme karşı yapılacak şeylerdir. Yani, teorik bir anlayış kazanma açısından başvurabileceğimiz kitaplar çok azdır. Klasik bir tanım var: 'Finans-kapitalin en... kesiminin ... çıplak diktatörlüğü'. Çok şey anlatmıyor. Bilimsel birşey değil bu 'en'. 'En gerici, en şoven kesimi'. Bu bir tasvir. Bazı finans-kapital kesimlerini 'en gerici' yapan özellikler nedir, bunlar için bir genelleme yapılamaz mı? Sonra, 'en gerici' sayılmanın ölçütü nedir? Kesinlikle daha ciddi bir tanım gerekiyor. Ve yoktur dünya komünist hareketinde böyle bir tanım (*İşçinin Sesi,* "Acil Görevlerimiz", 5 Kasım 1980, sayı:141).

Komintern'in faşizm tanımını *yadsımadığımız* açıkça görülüyor. Yadsımadık, yanlıştır demedik, yalnızca *yetersiz* bulduk.

Bir tanımın yetersizliğini görmek başka, daha iyi bir tanım getirebilmek başka şeylerdir. Yanlış değilse ve daha iyisi ortaya koyulmadığı sürece bir tanım alınıp kullanılabilir. Ne var ki, daha iyisi ortada yoktur diye o tanımı *tam* bir tanım olarak kabul etme zorunluluğu yoktur. Güzel yemek pişiremeyen biri de, önüne gelen yemeğin güzel olup olmadığını anlayabilir.

Komintern'in tanımı şöyledir: "İktidarda faşizm, finans-kapitalin en gerici, en şoven, en emperyalist unsurlarının açık terörist diktatörlüğüdür".

TKP II. Leninciler Konferansı faşizmi şöyle tanımlamıştır: "Genel bir yaklaşımla faşizm, emperyalist aşamanın karşı-devrimidir... Finans-kapitalin açık şiddete dayalı diktatörlüğü altında 'rejimi kurtarma' çabasıdır".

Görüldüğü gibi, II. Konferans'ın tanımı Komintern'in tanımını reddetmiyor, hatta ondan kaynaklanıyor. II. Konferans'ın tanımını hiçbir şekilde tam ve mükemmel bir tanım olarak değerlendirmiyoruz. Tam tersine, bu tanım, bir arayışın, bir çabanın anlatımından başka birşey değildir. Hareket noktası, Komintern'in tanımında açık kalan bazı yönleri kapatabilme isteğidir. Ki bu açık yönlere, Dimitrof'un okuduğu raporun çeşitli yerlerinde yanıtlar getirilmiştir. Sorun bu açıları tanıma katabilme sorunudur. Dünya komünist hareketinde mutlaka yeni ve gerçekten yeterli tanımlar getirilecektir. Ancak, bu yetersiz tanımın bile, Komintern'in tanımındaki bazı eksikleri kapattığını düşünüyoruz. Bunlar nelerdir?

1. II. Konferans'ın tanımı, faşizmi *"emperyalist aşamanın karşı-devrimi"* diye tanımlayarak onu tarih içindeki yerine, öteki açık diktatörlükler yanındaki özgül yerine oturtuyor. Faşizmin tarihsel anlayışını genişletiyor. II. Konferans şöyle diyor:

"Her toplumsal yapıda olduğu gibi, tekelci kapitalizmin egemenliği koşullarında da üretim ilişkileriyle üretim güçleri arasında, ancak nitel bir sıçramayla aşılabilecek bir uçurum doğmuşsa ve egemen sınıfın sıçramayı reformcu yoldan gerçekleştirecek manevra alanı yoksa, şiddetin ebelik edeceği bir dönem nesnel zorunluluktur. Devrim bunu olumlusundan, kalıcı olarak çözer. Faşizm ise karşı devrimci şiddetle, finans-kapitalin açık diktatörlüğü altında, geçici olarak olumsuzundan gidermeye çalışır".

2. Tanımın *"karşı-devrim"* belirlemesi, faşizmin derin toplumsal-siyasal krizle, devrimci durumla olan bağını ortaya çıkarıyor. Faşizmi rastgele bir anda rastgele bir seçim olarak ele alma yanlışına karşı uyarıyor.

3. Tanımın, faşizmin *"rejimi kurtarma çabası"* olduğunu söylemesi, Komintern'in tanımındaki *"en"*e bir ölçüt getirme anlamı taşıyor. Daha sonra bunu II. Konferans şöyle açıklıyor:

"Faşizm finans-kapitalin açık şiddete dayalı diktatörlüğü altında 'rejimi kurtarma' çabasıdır. Bu bakımdan, *başını, kapitalizmi kurtarmanın nesnel gereksinimleriyle, kendi gurupsal çıkarları en iyi üstüste düşen finans-kapital gurubu çeker.* Başka bir deyişle, yığınlar üzerinde en ağır şiddet uygulamasını, şovenizmi kışkırtarak, silahlanarak, gerekirse savaşla dışa açılmayı, vb. kendi somut gereksinimlerinden hareketle savunan finans-kapital gurubu faşist diktatörlüğe 'öncülük' eder" (abç).

4. Faşizmi, *"rejimi kurtarma çabası"* olarak belirlemek, Komintern'in tanımından kalkarak yapılabilecek ve tarihsel deneylerin gösterdiği gibi yapılmış bir yanlışa karşı da uyarı taşıyor. Bu yanlış, faşizmi *yalnızca* finans-kapitalin en gerici kesiminin bir aracı olarak görmek ve dolayısıyla bu küçük klik dışında kalan orta-büyük, tekeldışı ya da tekelci tüm burjuvaziyi bu diktatörlüğe karşı savaşabilecek bir güç olarak görmektir.

Böyle yanlış bir anlayış, İ. Bilen'in finans-kapitali 120 aileye indirgemesi gibi, faşizmi de kaçınılmaz olarak birkaç yüz aileye indirgenmiş bir sorun yapar. Böyle bir yaklaşım, ekonomik-toplumsal bir sistem olarak kapitalizmi, emperyalizmi ve faşizmin bunlarla olan karmaşık bağını hiçbir şekilde anlamaya yer bırakmaz. O zaman, bu 200 ya da 120 aileyi ortadan kaldırırsın, sorunlar çözülür!

İşte TKP II. Leninciler Konferansı böyle bir yanlışa karşı uyarı yapıyor. Şöyle diyor:

"Ancak bir gurubun kendi somut istemlerinden çıkarak 'gereksinimleri' en iyi görüyor olması, bunların yalnız o gurubu ya da yalnız finans-kapitali değil, tüm kapitalizmi kurtarmanın nesnel gereksinimleri olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Faşizmin kapitalizmi kurtarmaya yönelişi, tüm burjuvazinin desteğini alması için nesnel temeldir. Ülkenin yüksek sınıf savaşları yaşamış olması, burjuvazinin işçi sınıfı korkusuyla dolu olması da onun bu isteğini esirgememesinin güçlü bir öznel dayanağıdır.

"Azınlığa dayalı hiçbir açık diktatörlük, öteki sınıflar üzerinde yalnızca kaba şiddetle ayakta durmaz. Faşist diktatörlüğün de, çeşitli ekonomik manevralarla ve yoğun propagandayla beslenen bağlaşıklık siyasetleri vardır. Bu nedenle faşist diktatörlüğe şu ya da bu kesimin öncülük etmesinden kalkarak, bundan doğrudan ya da dolaylı çıkarı olanları unutmamak gerekir. Bu gerçekler dikkate alınmalı, anti-faşist savaş hiçbir zaman finans-kapitalin de yalnızca bir kesimine karşı savaşa indirgenmemelidir".

Faşizm konusunda Komintern'in tanımı ile bizim yanaşımımızı gördükten sonra, II. Konferans'ın faşizmi ele alış biçiminin altında yatan anlayışı biraz daha açabiliriz.

Faşizmi "karşı devrim" olarak belirlemek, onu insanlık tarihinin binlerce yıllık geçmişiyle bağlar, onun bir parçası yapar dedik. Faşizmin gökten düşen bir rastlantı olmadığını anlatır.

Bu yargıyı ve taşızmı anlamak için, *"toplumsal dönüşüm aşamaları"* kavramından işe başlamalıyız. Her toplumda üretimin toplumsal niteliğiyle, mülkiyetin özel niteliği arasındaki çelişki iyice keskinleştiğinde, derin bir ekonomik-toplumsal bunalım temelinde *siyasal kriz* ortaya çıkar. Bu aşamada toplum

nitelik değişimi ister.

Bu nitelik değişimi, bir toplumsal-ekonomik yapıdan ötekine geçerek, örneğin kapitalizmden sosyalizme geçerek olabilir. Aynı yapı içinde bir ileri aşamaya geçerek, örneğin tekli-ikili mülkiyetten anonim şirketlere ya da kapitalizmden emperyalizme geçerek olabilir. Toplumların bu nitelik değişimi istediği anlar, devrim isteği anlarıdır.

Tarih, bu aşamada devletin kimin elinde olmasına bakmaksızın iki yol belirdiğini gösteriyor. Ekonomik olanakları geniş ülkelerde *reformcu yol.* (Bu yola bile belli derecede baskı önlemleri eşlik eder.) Klasik örneği İngiltere'dir. Bu ülkede serbest rekabetten anonim şirketlere, kapitalizmden emperyalizme geçiş, göreceli olarak barışçıl oldu. İngiltere, "iç savaşı önlemek istiyorsan emperyalist olacaksın" sözünü başarıyla yerine getirdi... Ekonomik olanakları dar ülkelerde *açık diktatörlük.* 1789 Fransız devrimi, Almanya'da Bismark dönemi, 1917 Büyük Ekim Devrimi, Almanya ve İtalya'da faşizm.

Teorik olarak, bu iki yol da, a)varolan çelişkiyi nedenleriyle birlikte ortadan kaldırabilir, ki buna devrim denir; b) ya da varolan çelişkiyi ortadan karldırmaz ama hafifletir, ki buna da "tersinden çözme" diyoruz.

Bugünkü uluslararası güçler dengesi altında reformcu yolla devrimin olanağı yoktur. Ancak bu olasılığın teorik olarak Marks, Engels ve Lenin tarafından kabul edildiğini biliyoruz. Bugüne dek gerçekleşen dönüşümler içinde de reformcu yoldan devrime en yakın örnek olarak İngiltere'nin feodalizmden kapitalizme geçişini gösterebiliriz. Reformcu yoldan "tersinden çözme"ye yine İngiltere'nin kapitalizmin emperyalist aşamasına geçişini örnek verebiliriz.

Açık diktatörlük yoluyla varolan çelişkiyi ortadan kaldırmaya, yani devrime örnek, bugüne dek gerçekleşmiş tüm devrimlerdir. 1789, 1917 gibi. Açık diktatörlük yoluyla varolan çelişkiyi ortadan karldırmamak ama hafifletmek, yani "tersinden çözmek", *karşı-devrim* adını alır. Bunun da en güzel örneği faşizmdir.

Faşizm işte bu nedenle, bu anlayış içinde, genel olarak emperyalist aşamanın karşı-devrimidir. Gerici sınıfın açık diktatörlüğüdür. Rejimi kurtarma yolunda, üretimin toplumsal niteliğiyle mülkiyetin özel niteliği arasındaki çelişkiyi "tersinden çözme" girişimidir.

Tarihteki *tüm* örneklerinde faşist diktatörlükler, ekonomik olanakları dar ülkelerde ortaya çıkmıştır. Örneğin Almanya ve İtalya o tarihlerde Rusya'nın ardından "ikinci zayıf halkalar" olarak adlandırılıyordu. Bunlar son emperyalistleşen ülkelerdi ve ellerinde sömürgeleri yoktu.

Faşizme, *genel olarak* emperyalist aşamanın karşı devrimidir diyoruz çünkü bugüne dek gerçekleşmiş *tüm* faşist iktidarlar genel olarak emperyalizm aşamasında ama *özel* olarak finans-kapitalin *emperyalistleşme aşamasında* ortaya çıkmışlar. Almanya, İtalya, İspanya, Brezilya, Şili, Portekiz, Türkiye hepsi.

2.7. 12 Eylül cuntası neden faşisttir

Buraya dek söylediklerimizin ışığında, 12 Eylül cuntasının neden faşist olduğunu bir kez daha belirtmekte yarar vardır.

—Türkiye, orta gelişmiş bir taban üzerinde tekellerin, finans-kapitalin büyüdüğü ve ekonomiyi de ele geçirdiği, devlet-tekel kapitalizminin oluştuğu bir ülkedir. Sermaye ihracı ilk adımlarını atıyor. Ancak güçlü emperyalist devlerin varlığı bu kapıyı kolay açtırmıyor. Bunun üstüne, ülkenin kendisi emperyalizmin sömürüsü altındadır. Bu koşulların sonucu, ülke içinde sömürünün aşırı yoğunlaşması, ekonomik toplumsal bunalımın derinleşmesi, sınıf savaşının keskinleşmesi oluyor.

— Böyle bir ülkede 10 yıl kadar süren bir devrimci durum yaşanıyor. Burjuvazi, parlamenter yöntemlerle yönetemez oluyor. Ülke inişli-çıkışlı bir yoldan iç savaşa, devrime doğru ilerliyor. Bunalım derinleşip keskinleştikçe, faşizm tehlikesi de artıyor. Ya devrim-ya faşizm ikilemi, yaşanan yılların gündemine giriyor.

— Finans-kapital, devrimci durumdan çıkabilmek, derin ekonomik-toplumsal-siyasal krizi "çözebilmek" amacıyla 12 Eylül 1981'de bir karşı-devrimci darbe düzenliyor, açık diktatörlük kuruyor.

— Finans-kapital, bu karşı-devrimci açık diktatörlükle, Türkiye'nin emperyalistleşmesinde ve DTK işleyişinde bir dönüşüm, mülkiyetin tabanını kendine uygun biçimde genişletme amaçlıyor. Tüm pratik önlemleri bu amaçlara yöneliyor.

— Ülkeyi yöneten cunta, Türkiye ekonomisini ele geçirmiş olan finans-kapitalin yalnız üst düzeyde bir aracı değil, finans-kapitalin bir kesiminin ta kendisidir. Üniformalı finans-kapitaldir. Askersel-endüstri kompleksinin, OYAK ve benzeri kuruluşların doğrudan yöneticisidir.

— Bu cunta, yıllardır ilerleyen devletin faşistleşmesi sürecinde de nitelik sıçramasıdır. Bir devlet biçiminden bir başkasına geçilmiştir.

— Oniki Eylül diktatörlüğünün, anayasayı, parlamentoyu, siyasal partileri kaldırması, hükümeti bile beş kişilik cuntanın altında göstermelikleştirmesi, olağan burjuva yargı işleyişini durdurması, yani yasama, yürütme ve yargıyı tek elde toplaması, yığın örgütlerini kendi altında örgütlemeye geçmesi, faşist devletin monolitik yapısına ulaşma çabasıdır.

Bu cunta faşist bir cunta, bu iktidar, bu devlet faşist bir diktatörlüktür.

Evren cuntasının Hitler gibi, Mussolini gibi tüm ülkeyı ayaklandırmamış oluşu faşist olmadığını değil, *ne güzel ki,* yeterince yığın gücü olmayan bir faşist diktatörlük olduğunu gösterir.

Yalnız, *Atılım*'a bir noktada hak verilebilir. Türkiye devrimci hareketinde ezici çoğunluk cuntaya faşist demektedir ama bunların büyük çoğunluğunun gerekçeleri ya yoktur, ya mantıksal tümlükten uzak kopuk parçalar durumundadır, ya da yanlış gerekçelerdir.

Örneğin, *Tek Cephe*'yi yayınlayan kadronun çıkardığı *Türkiye'de NATO Darbesi* adlı broşür, faşist cuntayı tamamıyla dış etkene, "uluslararası mali sermaye"ye, "dış komplo"ya bağlıyor. Faşizmin ülke ekonomisindeki, ülke toprağındaki kaynağını göremiyor.

Cuntayı faşist olarak niteleyen kesimde düzgün gerekçelerin pek görülmemesinin nedeni, Türkiye'nin ekonomik-toplumsal gelişmesini ciddi biçimde incelememekte yatmaktadır.

TKP Eşgüdüm Komitesi Üst Bürosu ise, *darbeden iki gün sonra,* 14 Eylül'de yayınladığı bildiride partimizin bugün söylediklerinin tüm çerçevesini koyabildi. İki gün! Çünkü TKP'nin Leninci kesimi ekonomik-toplumsal gelişme aşamasını, bunalımın nedenini, emperyalistleşme isteğini, devrimci durumu, faşizm-devrim ilişkilerini çok önceden doğru değerlendirmişti. Bunu yapamayan hareketlerin yol boyunca herhangi bir doğruyu yakalamaları da sade suya helvaya benziyor. Pek tadı tuzu olmuyor.

* * *

Yoldaşlar, sorunlar, sorular, konular bir konuşmanın sınırlarına sığacak gibi değildir. Zaten oldukça uzun konuştum.

Bu koca ihtiyar, bu Anadolu ne krallar, sultanlar, padişahlar, milli şefler gördü. Bu psikopat sürüsüne de gereken yanıtı vermesi yakındır. Cunta şimdi işçi sınıfına, halka, komünistlere, devrimcilere deli gibi saldırıyor. Akılları durduracak eziyet yapıyor. Olsun, saldırsın. Deli deli çıkanı, bura bura tıkarlar. Öfke birikiyor, kin büyüyor, isyan duygusu yükseliyor.

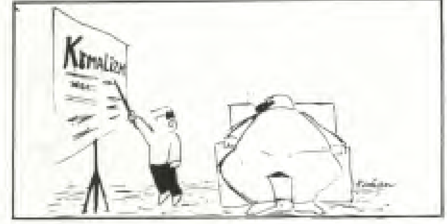
Bu nabzı elimizde tutmalıyız. Bunun için, yığın bağlarımızı geliştirmeliyiz. Partimizi yeni patlamaya her yönden hazırlamalıyız.

Partimizin 61. kuruluş yıldönümü, yeni bir hamlenin başlangıcı olsun!

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın komünizm!

Bu kavga gelecek kavgasıdır!

İhanetinizi ödüllendireceğiz

Komünistler, burjuvazinin ya da faşist cuntanın "anti-faşist kanadı"nın kurtuluşu için değil, dünya proletaryasının kurtuluşu için savaşıyorlar. Bu savaşta boynumuzun borcu olan Anadolu devrimini gerçekleştireceğiz.

Korhan Davut

Menşeviklerin bugünkü cunta kuyrukçusu tutumuyla, yıllardır "yükselttikleri" "TKP'ye özgürlük" ve "MHP kapatılsın" belgileri arasında bağ vardır.

Menşevik "devrim stratejisi"

"TKP'ye özgürlük" belgisini ele alarak başlayalım. Bu belgi, "ulusal demokratik cephe" siyasetinin temel hedeflerinden ve propaganda-ajitasyonun en çok yoğunlaştırıldığı noktalardan biri oldu. "Merkez Komite"miz(!) bu belgiden bir dirhem ödün vermemek için ideolojik alanda vermedik ödün bırakmadı.

Daha ilk baştan menşeviklerin hesapları çeşitli legal örgütlenmelere dayanıyordu. Böyle bir hesap, başlangıçta, uzun yıllar likidasyona uğramış partimizin adını yığınlara daha çabuk ve daha yaygın duyurabilmede başarılı olabilirdi. Bu açıdan başarılı oldu da. 1973-1977 arasında hızla yükselen devrimci durum temelinde komünist partisine duyulan özleme paralel olarak, işçi yığınları TKP'ye umutla sarıldı.

Ancak, TKP'nin adının duyurulması tek başına birşey anlatmaz. Türkiye'de adını duyurmuş, dört bir yanda örgütlenmiş sayısız parti vardır. Önemli olan, TKP adıyla birlikte işçi sınıfının bağımsız siyasetinin duyurulması ve siyasal gelişmelere damgasını vurabilmesiydi. İşçi sınıfının komünist partisine duyduğu özlem gerçekte bu gereksinimden kaynaklanıvordu ve 1973-1977 arasında TKP'ye sarılırkenki umudu da buydu.

Giderek ortaya çıktı ki menşeviklerin hesabındaki legal örgütlenmeler, TKP'nin adını duyurma anlayışı, hepsi işçi sınıfının bağımsız siyasetini yaygınlaştırmada yararlanılacak legal olanaklar, araçlar değil, kendi içinde legalist bir amaçmış. Bu, menşeviklerin "devrim stratejisi"ymiş.

"Çetin savaş"

Menşevik merkez komite, tüm taktiğini TKP'nin legal çalışacağı bir düzen olarak belirledi. "TKP'ye özgürlük" belgisi bu taktiğin simgesi oldu. Menşeviklerin "demokratik düzen"lerine kavuşabilmeleri için artık bütün iş "ulusal burjuvazi"yi ikna etmeye, onun gericilerin yuvalandığı devleti temizlemesine, devlete sahip çıkmasına kalmıştı. Bu da menşeviklerin "çetin savaş"ını gerektiriyordu.

"Çetin savaş" verebilmek için şunlara dikkat edilmeliydi:

1. Sabırlı olmak;

2. Ulusal burjuvazinin sınıfsal karakterini iyi tanımak, bütün demokratik dönüşümleri bir anda gerçekleştireceği hayaline kapılmamak, onun yer yer sallantıları, tutarsızlıkları karşısında karamsar olmamak;

3. Sallantılı durumlarda, ulusal burjuvazinin yanlışlarını eleştirmek, eleştirilerde iyimser ve yapıcı olarak ona ileri adımlar attırmak;

4. Menşevizmin, her türlü ulusal değerin en iyi savunucusu olduğunu kanıtlamak, örneğin ırkçı istiklal marşına sahip çıkmak;

5. Bu ve benzeri yollardan "savaşta" öncülüğü sağlamak.

Böyle bir programla TKP' nin adının duyurulması, yalnızca birşeye yarar: Devrimci enerjiyi boşa harcamaya, yığınlar üzerinde burjuva hegemonyasının güçlenmesine. Gerçekten de, 1978'le birlikte burjuvazi saldırılarını yoğunlaştırabildiyse, menşeviklerin amaç olarak sıkı sıkı sarılmalarına karşın legal konumlar bir bir gitmeye başladıysa, bunların nedenini yukarıdaki maddelerde aramak gerekir.

Hatta uzun uzun aramaya da gerek yok. Biz *Kadınların Sesi* dergisinde çıkan bir çizimi yorumsuz vereceğiz. Bu, menşevizmin çocuk yığınların bile bilincini nasıl bulandırdığının, aranan nedenin resmidir.

Değişen nedir

1978'le birlikte saldırılar yoğunlaştıkça menşevikler burjuvaziyi bu kez de bir başka yönde ilerletme çabasına giriştiler: MHP kapatılsın! Her yönüyle yığınların bilincini bulandırmaktan başka işe yaramayan bu çabaları sonucunda burjuvazinin hem saldırıları, hem demagojisi daha da yoğunlaştı.

Faşist cunta geldi. Bu tüm ülke için olduğu gibi, menşevikler için de bir dönüm noktası oldu. Yıllardır attıkları "MHP, ÜGD kapatılsın,

(Devamı 18. sayfada)

(*Baştarafı 17. sayfada*)

Türkeş tutuklansın" belgisi gerçekleşti. Bu yüzden, Evren'in hayırlı bir iş için başa geldiğine karar verdiler. Ancak o da eksiksiz, yanlışsız değildi. Yapıcı eleştirilerle şimdi onu da ilerletmek gerekiyordu!

Bununla bağlı olarak, menşeviklerin "çetin savaş"ında bazı somut, "güncel" görevler öne çıktı:

1) Kemalizmin aktif destekçisi olduklarını kanıtlamak;

2) Sınıf özünü ayırdetmeksizin, terörizme karşı olduklarını göstermek;

3) Kemalizm düşmanı gericileri, işkence yaparak cuntayı mahçup düşürenleri açığa çıkararak cuntaya yardımcı olmak;

4) Lenin-Atatürk "dostluğu"nu hatırlatmak;

5) Böylece, cuntanın önce kendilerinden ürkmemesini sağlamak ki giderek onu ilerletebilsinler.

Cunta "sol"a azgınca saldırıyordu. Menşevikler bu yanılgıyı düzeltmek için en yapıcı eleştiriyi yönelttiler:

"MHP davasını tüm yurttaşlara duyuralım, yaygınlaştıralım. Demokrasi güçlerine baskılara karşı çıkalım. 'Sola vurulursa, belki faşistleri de cezalandırmak kolaylaşır' sanıp, anti-komünist kışkırtmalara, demokrasi güçlerine baskıya karşı çıkmamak, tam tersine, faşistlerin cezalandırılmasını önlemeye çabalayanlara boyun eğmektir" (*Atılım*, Haziran).

Yani cunta gerçekte antifaşist, ama faşistlere vurabilmek için sola da vurarak hata yapıyor. Bunu yaparak kendi elini güçleştiriyor!

Sonra, Temmuz *Atılım*'ında cuntaya şu uyarı da çıktı:

"Atatürkçülük eğitimi"

" 'Atatürkçülük komünizme karşı savaştır'. Çalıştığım devlet dairesinde tutulduğum 'Atatürkçülük eğitimi'ni vermeye gelen karacı subay böyle haykırıyordu. *Tercüman* gazetesi, F.Armaoğlu gibi yeminli Atatürk düşmanlarını bu konuda aratmıyordu. Tıpkı onlar gibi, 'devrim' yerine 'inkılap' sözcüğünü de diline dolamıştı. *'Atatürkçü ordu'da demek böyleleri de var*, diye düşündüm. Eğitimci, günümüz koşullarında Atatürkçülüğün emperyalizmin, işbirlikçi tekellerin çıkarlarını ve NATO'nun bölgedeki bekçiliğini yapmakla çelişmediğini kanıtlama çabalarını sürdürdü. Anarşistinin, Maocusunun, her türlü terörist örgütün arkasında TKP'nin bulunduğu yalanını söyledi. *Partimizin karşı çıktığı ve ardıcıl savaştığı terörizmi ona yamamağa kalkıştı. Böylece partimizin onurlu savaşımına kara çalmaya yeltendi.* Giderek işin dozunu daha arttırdı, "ülkücülük"ten söz etmeye, Atatürkçülüğü 'ülkücü' biçimde yorumlamaya başladı. 'Atatürkçülük eğitimi, bu ülkücü subayın elinde *açıkça antikomünizm propagandasına dönüştü.*

"Eğitimden sonra pek çok memur arkadaş, 'Böyle eğitim yerinde kalsın' dediler. Hele bir tanesi tepkisini şu sözlerle dile getirdi: 'Ordunun birliği deyip duruyorlar. Ordunun içinde faşistler böyle at oynattıkça ordunun birliğini biraz zor korurlar'.
Kerim K., Ankara"

Yazıyı yazan, başlığı tırnak içinde vererek "böyle Atatürkçülük eğitimi olmaz" mesajını iletmeye çalışıyor. Sonra da derdini anlatıyor. "Atatürk olsaydı, bugün sol harekete, komünistlere vurmazdı". Bugün vuranlar Atatürkçü maske takan MHP'li ülkücülerdir, cunta bunlara izin vererek Atatürkçülüğü küçük düşürüyor!

Bu yazı cuntaya hem dostça bir uyarıda, hem de kendisi Atatürkçülük eğitimi yaparak yardımda bulunuyor. Dostluk örneği veriyor.

***

Binlerce kişi TKP'li diye tutuklandı. Çok sayıda partili faşist cuntanın zindanlarında yatıyor, işkencelere göğüs geriyor. Onların "suç"u menşeviklerin yüz karası siyasetine aldanmak değil, komünizme inanmaktır.

Komünizme gönül vermiş ve komünistçe davranan tüm yoldaşlarımızla birlikte menşevik sahte yönetime hatırlatalım: Komünistler, burjuvazinin ya da faşist cuntanın "anti-faşist kanadı"nın kurtuluşu için değil, dünya proletaryasının kurtuluşu için savaşıyorlar. Bu savaşta boynumuzun borcu olan Anadolu devrimini gerçekleştireceğiz. Sizin ihanetinizi de "ödül"lendireceğiz.

Ermeni sorunu ve şovenizm

Kirve Kalender

"Toplumsal yaşamı bir ahtapot gibi saran, her alana sızan şoven Türk ulusçuluğu, Türkiye devrimci hareketi içinde oportünizmin ana kaynağı olmuştur. Çeşitli oportünist görüşlerin altını biraz eşelediğimizde Türk ulusçuluğunun bilinçli ya da bilinçsiz ama her zaman bu görüşlerin ardında yattığını görüyoruz" (S. Sakalı, *Kürt Sorunu*, s.8, 3. basım). TKP Leninci kanadı bu zehire karşi proleter enternasyonalist sancağı yükseltti.

Kısa tarihsel çerçeve

Ermenistan'da 1845'lerde başlayan soykırım süreci 1864, 1894-1896'larda doruklarına vararak sürdü. Buna karşı 1860'larda "Hayırseverler Cemiyeti", "Fedakârlar Cemiyeti" adlarıyla oluşturulan örgütlenmeler 1870'lerde "İttihat ve Halas", "Milliyetperver Kadınlar Derneği" "Ermenistan'a Doğru" gibi yapılara dönüştü. Örneğin bunlardan biri olan "Ermeni Vatanperver İttihadı" programında önüne şu hedefi koydu: "Türkiye'de Ermeniler için idari ıslahat istemek ve yaptırmak, bu gayeye ulaşmak için her türlü vasıtaya başvurmak suretiyle hürriyetlerini elde etmek maksadıyla dahili bir kuvvet yaratarak çalışmak" (*Roja Nu*, no:25-26, s.3'den naklen).

Gerçekten de bu yolda Ermeni burjuva önderliği "her türlü vasıtaya başvurdu; Avrupalı emperyalistlerle sarmaşdolaş oldu, Çarlık ordusunda yer aldı, Fransız lejyoneri oldu... Bunlar hep bilinen şeyler. Ama bunlar ileri sürülerek, Türk şovenizminin 1845'lerden 1940'lara kadar Kilikya'dan Ararat dağı eteklerine kadar uzanan Ermeni soykırımlarında 1 milyon 500 bin Ermeni'nin kanına girmesi ve bunu takip eden zorla islamlaştırma, sürgün ve Ermeni diasporası unutturulamaz.

Bu suçlar yalnızca Osmanlıların üzerine de atılamaz. 1914'lerden 1918'lere kadarki süreçte Pan-Türkistler Ermeni katliamlarıyla ilgilendiler. 1920'lerde ise Kemalcilerin TBMM'den çıkardığı "Doğu taarruzu" kararıyla Ermeni katliamları Pan-Türkistlerin "yarım bıraktığı" yerden tamamlandı. 1930'lardaki çeşitli soykırımları, sürgünler takip etti.

Tarih, Ermeni soykırımları ile en barbar soykırımlardan birine şahit oldu. Öyle bir soykırım ki Hitler bile dersini bu soykırımdan alarak 1939 yılında Polonya'ya giren kuvvetlerine şu emri verdi: "Ölüm kuvvetlerime, Polonyaca konuşan ırkın erkek, kadın, çocuk demeden öldürülmelerini emrettim. Ancak böyle yaşama olanağımız oluşur. Kim bugün Ermeni katliamını hatırlıyor" (*Armenien* adlı broşürden, s.14).

Ermeni sorunu ve çeşitli tutumlar

Ermeni sorununda Türk burjuvazisinin tavrı açıktır. Bu tavrı en iyi dile getirenlerden biri "Türkiye Türklerindir" diyerek şovenizmini açıkça duyuran *Hürriyet* gazetesidir. Bakın "Pazartesi'den sonra" köşesinde yayınlanan "Tarih bir savaştır" adlı yazısında Çetin Emeç ne diyor:

"Devlet başkanı sayın Evren'in, bunca zaman sustuktan sonra, saldırgan Ermenilerin kulaklarını birden çınlatıvermesi sabrının tükenişi sayılmamalıdır...

"Hayır! Evren konuşmuştur; çünkü bir tavır almasının zamanı gelmiştir ...

"Ermeni saldırıları, Türk'ü sindirmiş değilir... Aksine şaha kaldırmıştır. ...

"Tarih bir savaştır, derler... Neden? Toplumların savaşlarla geçen hayatını, sayfalarına aktardığı için... Bir de, gerçekleri yazmak için, kendi yapısında ikinci bir savaş verdiği için...

"Tarihi, genellikle güçlüler, galipler yazarlar" (*Hürriyet*, 16 Haziran 1981, s.5).

Bülent Ecevit döneminin *Arayış*ları da Ermeni teröristlerine ve (yazılarına başlık yaptıkları deyişle) "Fransa'nın utanç verici tutumu"na (*Arayış*, no:4, s.7) ver yansın ederken, büyük Türk ulusçuluğundan ve sonuçlarından bir kelime bile etmemişlerdir. *Yankı*'ya gelince, "bugün Türkiye'de yaşayan 80 bin Ermeninin tüm dini ve kültürel özgürlüklerden(!) yararlandığını, bunun Türkiye'de yaşayan azınlıklara tanınmış hakların bir parçası olduğunu" (*Yankı*, no:523, s.17) vurguladıktan sonra, "Doçent Doğu Ergil" gibi bir "uzman"ın ağzından "Ermeni sorunu nedir?" sorusuna şoven yanıtını arıyor. Doğu Ergil, tarihi kendi kavlince bir güzel ters-yüz ederek barbar Türk ulusçuluğunu "akladıktan" sonra şunları ekliyor:

"Ermeniler, Türkiye'den kendi bağımsız devletlerini kurmak için toprak isteğinde bulundular. Bu istek, yeni bir Orta-Doğu siyasetinin parçası gibi görünüyor. Ama bu siyasetin başarısı Türkiye'nin parçalanmasına, ya da çok güçsüzleşmesine ve denetlenebilir olmasına bağlıdır. Herhalde bu amacı gerçekleştirmek için bir avuç Ermeni yeterli değildir. Türkiye'nin parçalanması, en azından istikrarını yitirmesi için başka güçlerle işbirliği içinde oldukları tahmin edilebilir. *Kısacası yine kullanılmaktadırlar" (Yankı*, no:520, s.19)(abç).

Egemen güce karşı her başkaldırış ne ve nasıl olursa olsun, egemen gücün borazanlarınca "kullanılmak" olarak nitelenir!... Bu "hür basın"ımızda vazgeçilmez bir Bab-ı âli "yaklaşımıdır"!..

Bu "yaklaşım" Maoist PDA'cılara ve bizim menşeviklere de yabancı değildir. Örneğin bakın PDA'cılar "Ermeni terörü ve Moskova" başlığını atarak şöyle diyorlar: "Ermeni teröristlerinin amacı nedir? Hangi güçlerle işbirliği içindedir? Türkiye gibi Batı'nın candamarı olan Basra körfezinin yakınındaki bir ülkeyi zayıflatmaya, müttefikleri ile ilişkilerini bozmaya yönelik bu eylemler kimin işine yarıyor.

"...diğer terörist guruplaşmaların, Ermeni teröristlerinin bugünkü durumu gibi, Rusya'nın elinde bir silah olduğu bilinmektedir. Sovyetler Birliği bu örgütleri teknik ve kafa olarak donatmakta, ülkelerde, kendi amaçlarını gerçekleştirme doğrultusunda kullanmaktadır" *(Umut*, no:12-13, s.7). Böylece Ermeni katliamını şovence geçiştirmekte ve de burjuvazinin "kullanılmak" edebiyatının borazanlığını "fedakarca" üstlenmektedirler.

Menşevikler de, "Ermeni suikastlerini CIA planlıyor, teröristler uyguluyor" başlığı altında Ermeni sorununu geçiştirerek aynı Bab-ı âli yaklaşımının örneğini veriyorlar. Hatta Ermeni sorununu geçiştirdikten sonra bir de faşist cuntayı ilerletirsin olur biter: "Terörizmin kaynağı CIA'dır, terörizmin ocağı faşist MHP'dir... Bu terörizm yuvaları susturulsun. Teröristlerin elebaşıları, katil Türkeş, Agah Oktay Güner, Yaşar Okuyan ve diğer terörizm kundakçıları *hakettikleri* en ağır cezaya çarptırılsın" (*Kurtuluş*, no: 237, s.1, 11) (abç).

Ermeni sorununa "sol"larımızın yaklaşımlarına gelince. Bu konudaki tutumları ulusçu sağ özlerinin sırıtmasından başka birşey değildir. Büyük bir şevkle "Atatürk yılı" kutlamalarını gerçekleştiren Arnavutluk'un Türkiye'deki izleyicisi **Halkın Kurtuluşu** şöyle diyor: "Şunu hemen belirtmeliyiz ki, çeşitli Ermeni örgütlerinin girişiklikleri bu terörist eylemler herhangi bir amaca hizmet etmemektedir. Kin ve intikam adı altında, bilerek ya da bilmeyerek yapılan bu eylemler cuntaya hizmet etmektedir" (*Emeğin Sesi*, no:8, s.4). Bu tonda bir gazete sayfası dolu yazı yazdığı halde, *Emeğin Sesi* Ermeni sorununda öze ilişkin bir tek laf etmiyor. Bu nedenle, yalnızca teröristlerin yaptıkları değil, Ermeni sorunu cuntaya hizmetle özdeşleştirilmiş oluyor.

Dev-Yol'a gelince, Ermeni sorununda şöyle diyor:

"CIA'nın uzun zamandan beri özellikle Sovyetler Birliği içinde bağımsız devletleri olan (Ermeniler gibi) halkların Sovyetler Birliği dışında yaşayanlarını örgütledikleri bilinmektedir. Sovyetler Birliği'ne karşı örgütlenen bu kesimler çeşitli biçimlerde kullanılmaya çalışılmaktadır..."

Bu satırları okuyup da anti-Sovyetizmini gayet iyi bildiğimiz **Dev-Yol**'un bu "hassaslığına"(!) hoppala demeden edemiyoruz. Ama yazılanları okudukça **Dev-Yol**'un bu "hassasiyetinin" proleter enternasyonalist değil, ulusçu kaygulardan kaynaklandığını, faşist cuntanın yaygaraları karşısında Ermeni sorununu geçiştirmek ve Kemalciliğe toz kondurtmamak için bir kılıf olduğunu görüyoruz:

"İşlenen cinayetler, kontrgerilla taktiklerini andırmaktadır. Kontr-gerilla kitapları, ortalığı karıştırmak, bulandırmak için cinayet işlenmesini öngörür (...) Nitekim 'Ermeni terörizmine(!)' kurban gidenlerin büyük bir kesiminin, ilerici CHP'li kişiler olduğu hatırlanırsa tablo daha da aydınlanır" (*Devrimci İşçi*, no:13, s.4).

Dev-Yol da **Halkın Kurtuluşu** gibi Ermeni terörü üzerine sayfalarca yazmış ama Ermeni sorunundan, büyük Türk ulusçuluğundan bir tek söz bile etmemiş.

Ermeni terörü ve Ermeni sorununda tavrımız

Ermeni terörü yaygaraları ve de faşist cuntanın şovenizm seli karşısında savrulmak, yalpalamak komünistlerin sorunu değildir. Bu konuda TKP II. Leninciler Konferansı kararları ortadadır:

"Konferansımız Ermeni soykırımını ve ardından gelen sürgünü açıkça lanetler. Ermeni diasporası son bulmalı, topraklarını terketmek zorunda kalan Ermenilere, bu topraklara serbestçe geri dönme hakkı tanınmalı ve devlet dönmek isteyenlere her türlü yardımı yapmalıdır. Ermenilerin her çeşit demokratik hakları sağlanmalıdır.

Ermeni ulusal azınlığının haklarını savunmak komünistlerin görevidir. Sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi, Ermenilerin haklarını da yaşama geçirecektir" (*İşçinin Sesi*, no: 153-154, s.14).

Ermeni sorununun özü işte budur. Bu özü, net, duru ve açık olarak koymadan, biçimde istendiği kadar doğrular yakalansın, komplolar doğru olarak açıklansın, bütünüyle doğru söylenmiş olmaz.

Ermeni terörü denen eylemlerin bilerek ya da bilmeyerek, doğrudan ya da dolaylı olarak burjuvaziye, cuntaya yaradığı nesnel bir gerçektir. Yalnızca bunu söyleyip, Ermeni sorununun özünü koymazsak, bu "doğru" da bir yanıyla dönüp dolaşıp yine burjuvaziye yarar.

İllegal örgütlenmeyi güçlendirelim

Yener Emekçi

Türkiye, tarihinin en zor dönemini yaşıyor. Faşist cuntanın gelişi Türkiye devrimci hareketinde örgütlenme konusunda ne denli büyük yanlışların yapıldığını da su yüzüne çıkardı.

Bugün devrimci hareketimizin önemli bir sorunu illegal örgütlenmenin yetkinleştirilmesi sorunudur. Bu sorun üzerinde titizlikle durmak zorundayız.

Mevcut düzeni yıkmayı, devrimi yapmayı, sosyalizmi kurmayı programlayan bir komünist partisi özde, içerik olarak her zaman illegaldir. Bu yüzden, Lenin "dünya işçi sınıfı, sosyalist bir partiye sahip olma hakkının tanınması için değil, iktidar için, toplumun yeni bir temelde örgütlenmesi için savaşıyor" diyor (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.18, s.414). Her komünist partisi bu gerçeği akılda tutmalıdır, ama özellikle illegal bir partinin örgütlenme zincirinin her halkası , polisin saldırılarına karşı her an kopuk, eylem zamanında ise çelik gibi sağlam bir şekilde birbirine bağlı olmalıdır.

Sorun en başta bir anlayış sorunudur. "Komünist Partisi için siyasal polise karşı koyabilmenin en temel koşulu, Marksizm-Leninizmi kavramış, bilgisi ve inancı sağlam parti üyeleri yetiştirmektir" (*TKP EK Bildirisi*, 15 Nisan 1981).

On Eylül 1981 TKP'nin 61. kuruluş yıldönümüdür. Devrimci savaşımın diğer alanları bir yana, TKP 61 yıldır illegal örgütlenme konusunda teorik veya pratik olarak Türkiye işçi sınıfına çok az miras bırakmıştır. MİT'in raflarında TKP hakkında hazırlanmış yüzlerce dosyanın bulunduğunu kimse yadsıyamaz. Polis bu dosyalara bakarak, TKP'yi çökertme planları kurabilir. Ilıcaklar bu dosyalardan faydalanarak, rahat bir şekilde anti-komünist propaganda yapabilirler. Fakat militanların bakıp da savunma tedbirri alabilecekleri illegalite, savunma, polis, v.b. konulara ilişkin bir belge yoktur. Zaten bugünkü TKP yönetimi için devrim ve illegalite hiçbir zaman önemli bir sorun olmamıştır. Onlar için tek sorun, "TKP'siz demokrasi olamaz", "TKP' ye özgürlük" olmuştur. Bugün militanlar, bu anlayışın acısını çekiyorlar.

"Siyasal polisin en temel bir silahının örgüte sızmak olduğu unutulmamalıdır" (*TKP EK Bildirisi*, 15 Nisan 1981). Dağıtılan örgütlerin dağıtılmasına neden olan hataların en büyüğü polisin örgüte sızmasını engelleyememeleridir. TKP II. Leninciler Konferansı "geçmişten ders çıkartılması" konusu üzerinde önemle durmuştur. Yenilgiden ders çıkarmak utkuya giden yolu yarılamaktır. Polisin sızmaması için çok dikkat etmeliyiz.

Yoldaşlar, TKP II. Leninciler Konferansı polise karşı savunma konusunda yapılması gerekenleri tek tek işlemiştir. Bizim için tehlike ışıkları yakan bazı konuları tekrar ele almakta yarar var.

—Polisin üzerimize gelme olasılıklarını taşıyan en küçük delikler kapatılmalıdır.

—Disiplin ve konspirasyona özel önem verilmelidir.

—Parti üyeleri takip edilip edilmediğini hergün kontrol etmeli, buluşmalara giderken bu görevini bin kat önem vererek yerine getirmelidir.

—İşaret ve örtüler hiçbir kuşkuya yer vermeyecek şekilde yaşamın içinden zenginleştirilerek, gerekirse yeniden belirlenmelidir.

—Polis hakkındaki bilgiler, diğer bilgiler gibi merkez organa iletilmelidir.

—Polis saldırısında akrabaları kullanıyor. Akrabalık ilişkileri buna göre ayarlanmalıdır.

—Bu görevler yığın bağlarını aksatmayacak şekilde yerine getirilmelidir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın devrim!

Yöneticiler 5. Kongre'de hesap vermek zorundasınız

Bilindiği gibi, polis ve MİT, "Kızılfener operasyonu" ile geçtiğimiz aylarda TKP'ye saldırı düzenledi. Polis 1000-1500 kişi tutukladı. Tutuklanan menşeviklerin bazıları, kendi örgütlerine ilişkin bilgileri polise verdiler ve birçok Leninci aleyhinde polise ihbarda bulundular. İhbarları değerlendiren polis, özellikle Ankara'da birçok yoldaşımızın eski ev ve işyerlerine baskınlar düzenledi. Sonuçta, keskin virajları dönerken sınıf savaşımına ayak uyduramayıp saflardan uzaklaşan bir arkadaşımızı ele geçirdi. İhbarı yapan menşevikler, işkencelerde olduğu gibi normal savcılık ifadelerinde de

kendilerine yöneltilen birçok "suç"u bu arkadaşımızın üzerine yıktılar.

TKP'nin sahte yönetimi, dün yaşamın kendisi legal hayalleri yıkarken, legal bilinç yayarak işlediği ihaneti bugün de sürdürüyor. Faşist cuntaya faşist demeyip, cephe hesabı ile dün CHP'nin kuyruğuna takıldıkları gibi, bugün de cuntanın kuyruğuna takılıp "kötü" kanadına karşı "iyi" kanadını desteklemek menşevik yöneticilerin ihanet politikalarına yalnızca bir örnektir.

İ. Bilen, Türkiye'de devrimci durumun varlığından söz ediyor. Buna göre "savaşacağız", "örgüt kuracağız", "razı olmayacağız işçileri, gençleri sokaklarda, alanlarda vursunlar" diyor. Ama zıtlar daha da sivrilince, uzlaşmacı yolu seçti ve Lenincilere karşı saldırıya geçti.

İşçi sınıfına güven politikasının yerini "TKP'ye özgürlük", burjuvaziye güven politikası alınca, burjuvazi de "bana fazla güvenme, benim şakam fazla olmaz" deyince, ülke işçiler ve gençler için zindan oluverdi.

Beşinci Kongre bu ihanetin hesabını soracaktır!

Yaşasın Leninci TKP!

Ankara

Görevlerimizi yerine getirmek için çalışıyoruz

Değerli yoldaşlar,

İşçinin Sesi taraftarları olarak Münih'te de çalışmalarımız ilerliyor.

Faşist cuntayı teşhir etmek, yığınlar arasında ipliğini pazara çıkarmak için yurt dışındaki devrimcilere önemli görevler düşüyor. Bununla da bağlı olarak, yurt dışındaki işçilerin daha çoğunu devrimci saflara kazanma görevimiz var. Görevlerimizin ışığında, *İşçinin Sesi*'nin "tanklarla gelen devrimle gidecektir" afişini yaygın olarak yapıştırdık. Ayrıca 12 Eylül'ü protesto yürüyüşüne katıldık.

Gazetemize bir önerimiz var. Proleter demokrasisi konusunun işlenmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz. Bu, burjuva demokrasisinin etkisini kırmada da işe yarayacaktır.

Münih

Zonguldak'ta da yaz taarruzunu tamamladık

Geçmiş yıllarda olduğu gibi, bu yıl da komünist özveri örgüte güveni katmerleştirdiği gibi, sağlam, bilinçli kadrolar yetiştirmeye yaradı.

Bu yıl yaz taarruzunun önemini daha iyi kavramak bizim için önemliydi ve bunu başarmaya çalıştık. Her yoldaşımız yaratıcılığını ortaya koymaya çalıştı. İnancımız sonsuzdur yoldaşlar.

"Herşeyin sonunu kadro-

lar belirleyecektir". Bu yaz taarruzunda propagandamızın başlığıydı. Bolşevik kadrolar her zaman, devrimden önce de sonra da, ağır yüklerin altından kalkabilecek nitelikte olmalıdır. Bu mantığı beyinlerimize kazıdık. Bazı örgütlerin elemanları ki bunlar, menşevik çamura bulanmış, ondan nasibini almış elemanlardır, durmadan şunu söylediler: Aç kalmak, fazla mesai, işportacılık yapmak vb. örgüte ne maddi gelir sağlar ki. Sağlasa da cüzi miktardadır. Biz de onlara, peki kadro anlayışınız nedir diye sorduk.

Bu müzmin eleştirilerin ızdıraplarını anlıyoruz. Bunlar, küçük burjuva özellikleriyle karşımıza dikiliyorlar, hem komünistlikten dem vuruyor, mangalda kül bırakmıyorlar, hem de yaz taarruzuna gelince, karşı çıkmak için kılıflar buluyorlar. Bunların sancısı, komünist olmadan komünist geçinmek, görünmektir.

Azimli, küçük burjuva özelliklerinden arınmış, devrimin milisleri yaz taarruzuyla daha da çelikleştiler. Yoğun olarak Lenin'in kitapları okundu, okunuyor. Hedeflerimizi aşmak, başarılı olmak için yoğun çalışıyoruz. Beşinci Kongre çalışmalarının olduğunu duyuyor ve o ölçüde seviniyoruz.

Cezaevindeki yoldaşlara selam!

Kahrolsun faşist diktatörlük!

Yaşasın devrim!

Zonguldak

Neden 9 Eylül

Değerli yoldaşlar,

Bu yıl İzmir'in 59. kurtuluş yıldönümüne finans-kapitalin faşist cunta başı Evren gelmiştir. Gelişini şöyle özetlemektedir: "Ben ilk defa bir şehrin yıldönümü kutlamalarına geliyorum, çünkü 9 Eylül'ün özelliği başka". Aslında yalan söylüyor. Oniki Eylül'den bu yana yaklaşık tam bir yıl geçmiştir. Bu arada Evren birçok kez İzmir'e gelmişse de hiçbirinde halkın karşısına çıkmamıştır. Çünkü kitlelerden "gereken" ilgiyi göremeyeceğinin bilincindedir. Ancak fırsatı çok iyi değerlendiren sermaye biliyor ki, her sene kutlanan ve İzmir fuarının da açık olmasına denk gelen 9 Eylül'de genellikle halk kalabalık oluşturur ve kalabalığın çoğunluğunu İzmir'in kasaba ve köylerinden gelen topluluk oluşturur. Ayrıca o güne mahsus olarak, iki gece sokağa çıkma yasağını kaldırdılar ki çevre il ve ilçelerden çok gelen olsun diye. Tabii ki o insanlar gezmeye gelecekler, o arada Evren'i de izlemiş olacaklardı. Bu gelişmeleri iyi değerlendiren Evren gelişini 9 Eylül'e bırakmıştı.

Alana törenleri izlemeye gelen halk, Evren'i çok iyi bir şekilde izlememiştir. Bu gösterilen coşkunun derecesinden belliydi, halk yalnızca izledi. İzmir halkının demokratik yapısını iyi bilen sermaye konuşma metnini çok iyi organize etmiştir. Direk olarak komünizmi kötüleyememiştir, genelde barıştan, kardeşlikten, vatan, millet, kahramanlıktan dem vurmuştur.

Bunlara karşın, kitlelerde faşist cuntaya karşı kin ve nefret gittikçe genişleyerek yayılıyor. Halk artık belli sorunları konuşmaya, değerlendirmeye başlıyor. Çarşıda bir gurubun sohbetine kulak misafiri oldum. Böyle devam ederse, önümüzdeki yıllarda ülkemizde açlık olacak, açlığın olduğu yerde kıyamet kopar diyorlar. Başka bir sohbette ise yoksul bir pazarcıyla sohbet ediyorduk. Sorun yaşam koşullarına, oradan da düzene geldi. Adam önce "allaha şükür yaşıyoruz, geçinip gidiyoruz" dedi. Yanımıza eski bir arkadaş gelince, adam bize güven duydu, bu defa, "bu böyle yürümez, daha önce ayaklanmaları bastırdılar ama bu defa bir çıktık mı onların kökünü kazıyacağız, artık bu işi yarım da bırakamayız", vs. dedi.

Türkiye'de gelişen olaylar şunları gösteriyor: İnsanlar kendilerinin güveneceği bir örgüt ve örgütlü bir savaşım istiyorlar. Zaten II. Konferansımızın aldığı kararlardan bir tanesi de dağınıklığı düzenli geri çekilmeye dönüştürmek, nabız ölçüsünü yakından duymak ve onları saldırıya hazırlamak...

Halkın ateşi sermayeyi kasıp kavuracaktır!

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Geleceği TKP'miz kuracaktır!

İzmir

Evren'in devleti işverenlere çalışır

Yoldaşlar,

İzmir'de olan bir olayı aktaracağız.

Fabrikadaki işçi arkadaşlar, sabah kahvaltı edemediklerinden, kapının girişinde börek, gevrek gibi bazı yiyecekler alıyorlar ve bunları içerde makina başında, toz toprak arasında aceleyle yemek zorunda kalıyorlar. Öğlen yemeğinde de yarım saatlik ara

var, ama idarenin şart koştuğu randımanı normal çalışma süresinde tutturmak çok güç olduğundan yemekhanede on dakika oturup makina başına koşturuyorlar. Makinaları açık bıraktıklarından yangın çıkar korkusuyla da bir an önce makina başına dönüyorlar. Bu nedenlerle, eğer yemekte kuru birşey varsa ekmeğin arasına koyup, ya da kuru ekmeği yanlarına alıp makina başında yiyorlar.

Bir gün aniden bir karar çıktı ve kimse dışardan içeri yiyecek sokmayacak, yemekhaneden de yiyecek çıkarılmayacak dendi. Yemekhanenin kapısına bir bekçi koydular. Ekmek alan ya da elinde ekmek olan olursa, bıraktırıyor. Bırakmayan olursa alıp masaya koyuyor. Hatta bir kadın arkadaşımıza şu muameleyi yaptılar: Arkadaş ekmeğin son lokmasını ağzında çiğnerken, kadını tutup, ekmeği yut sonra git dediler. Hepimiz homurdanınca, bekçiler, bize verilen görev bu dediler. Biri, biz memnun muyuz sanıyorsunuz, bakın bıyıklarımızı kestiler diye şikayet etti ve bu yönetimin bize de zararları dokunuyor dedi.

Biz üç-onbir vardiyasındayız. O gün geldiğimizde baktık ki sabah gelen arkadaşların yiyeceklerini toplamışlar. Kapıda üç varil yiyecekle doluydu ve atılacaktı. Buna çok tepki oldu. İşçilerden kimisi şefe çıkalım dedi, kimisi yarın müdüre çıkalım dedi, kimisi de gidip bekçilere çattı. Herkes sinir oldu. Kimse sinirinden çalışamıyordu. Sözleştik, ertesi gün müdüre çıkmaya karar verdik.

Bu arada bazı arkadaşlar şeflerle kavga etmişler. Şeflere şöyle demişler: "Biz yemeyeceksek siz de yemeyin. Bize çayı yasak ettiniz, siz içiyorsunuz, birşey demedik. Şimdi aç karnına çalışın diyorsunuz, kendiniz dairenizde bir saat kahvaltı ediyorsunuz. Ne demek oluyor bu? Bize çay içmek yasaksa, çay ocağı kalksın. Bir işçi koyalım, sizin getirdiğiniz yiyecekleri alıp çöpe atsın, bakalım buna ne dersiniz?"

Herkes çok kızgındı. Sonuçta müdüre çıkacağımız gün ekmek, yiyecek serbest dendi. Şimdi korku diye birşey yok. İşçiler her yerde, Kenan Evren'in devleti işverene çalışır diyorlar. Evet bilinçli de olsa, bilinçsiz de olsa işçiler tepki duyuyorlar. İdare bu tepkiye göre tavır alıyor.

Genel olarak cunta yönetimi bugün işçinin duyduğu tepkiye bakıp, durumu değerlendiriyor. Tepki ciddiyse, işçiler bir anda karışıverirse, hemen yumuşama yoluna gidiyor. Onların bu yumuşama taktiklerini boşa çıkarmak görevi komünistlere, devrimcilere düşüyor. Tepki duyan işçileri örgütlemek, devrime hazırlamak... Tek çözüm yolu devrimdir. Zorbalıkla gelen devrimle gider.

İzmir

MUHABİR GURUPLARI

Türkiye devrim istiyor

Bir yıl içerisinde sosyal-demokratların ve menşeviklerin akıl hocalığına rağmen, bunalımın çözümü yolunda ciddi bir adım atılamadı. Faşist generaller çetesi, bunalımı çözememenin kendileri için ölüm olacağının bilinci ve korkusuyla durmadan fiziksel ve ideolojik saldırılarıyla halkın üzerine geliyor.

Tarım ve otomotiv sanayinde kriz vardır, arpa ve buğday üretiminde bu yıl geçen yıla oranla yüzde 10 düşüş meydana geldi. Otomotiv sanayindeki gerileme geçen yıla oranla yüzde 17'dir.

Faşist cuntanın, döviz darboğazını aşmak için güvendiği turizm ve işçi dövizleri gelirlerinde beklediği gelişmeler gerçekleşmedi. Örneğin turizm gelirlerinde bu yılın ilk altı ayında elde edilen 112.581 bin dolar, 1979 yılının aynı döneminde elde edilen 121.744 bin doların gerisinde kalmıştır. İşçi dövizlerinde de bu yılın ilk altı ayında elde edilen 945,6 bin dolar, 1979'un aynı döneminde elde edilen 1 milyar 88 milyon doların gerisinde kalmıştır.

Faşist cunta ekonomik çıkmazını örtmek için fiziksel ve ideolojik saldırılara durmadan yükleniyor. 100 binin üzerinde devrimci cuntanın zindanlarındadır. Faşist cuntanın saldırıları tüm şiddeti ile Kürdistan'da da esiyor. Kürt halkına karşı durmadan katliamlar yapılıyor.

Faşist diktatörlük ekonomik alandaki başarısızlıklarını, fiziksel saldırılarını ideolojik saldırıyla tamamlayarak örtmeye ve ölümünü geciktirmeye çalışıyor. Basın ve televizyonda ikide bir "oniki Eylül öncesini hatırlayınız" dizileri, döneklerin konuşmalarını tekrar tekrar göstermeleri, devrimcileri karalama programları, Kenan Evren'in, başbakanın, Turgut Özal'ın ikide bir halkın karşısına çıkıp yalan ve demagojilerle halktaki gerilimi azaltmaya çalışmaları ve küçük bir gelişmeyi göklere çıkartarak finans-kapitalci müttefiklere moral vermeleri buna yöneliktir.

Bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve toplumsal bunalımı ancak sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi geniş yığınların çıkarına en az sancıyla, acıyla çözebilir.

Türkiye devrim istiyor. Komünistlerin görevi buna önayak olmaktır. Devrimi gerçekleştirmenin yolu "halk yığınlarındaki dağınık geri çekilmeyi önce düzenli duruma sokmak ve durdurmak, giderek onları yeniden açık yığınsal savaşıma çekmek, onların somut ekonomik siyasal istemlerinden kalkan ve bu istemleri faşist cuntanın devrimle yıkılmasına bağlayan bir yığın çalışmasıyla olanaklıdır".

Faşizme, emperyalizme ve ulusal zulme karşı ileri demokratik halk devrimi!

Yaşasın Leninci TKP!

Ankara

Devrimci kararlılığımız pekişiyor

Devrimci kararlılık üzerinde yeşeren devrimci özveri İngiltere, Fransa, Almanya ve diğer ülkelerdeki yoldaşlarla birlikte, Türkiye'deki yoldaşlar arasında da coşkulu geçti.

Türkiye'deki 2. Yaz Taarruzu, siyasi gericilik döneminde örgütlerin çelikleşmesi ve kararlılığının sınanması anlamında, büyük önem taşıyordu. Daha önceki dönemde nesnel tepkiler sonucu şu ya da bu şekilde harekete giren, gelgeç ve kararsız unsurların temizlenmesi, kadroların süzgeçten geçmesinde yol kat edildi.

Bizler bölgemizde, sınırlı olanaklarla ve faşist baskı altında faşist diktanın teşhiriyle bağlı olarak yaz taarruzunun öneminin propagandasını yaptık, yaz taarruzunun gerekliliklerini yerine getirmeye çalıştık. Çünkü şunu biliyorduk ki, devrim, gönüllü militanların özverili ve kararlı çalışmaları ile hedefine ulaşacaktır. Daha önceki dönemde bizi eleştirenler, devrimci özveriyi yalnızca askeri eylemlerde arayanlar bir kez daha yanıldıklarını gördüler.

İki buçuk senede olgunlaşan bir hareket olduk. Parasızlıktan gazetemizin çıkmadığı, yoldaşlar yakalandığı için örgütsel bağların koptuğu olmadı. İşte saksıda yetişmeyen bu militanlar nice yaz taarruzlarında piştiler ve pişecekler de. Yaz taarruzu hepimizin bilincini arttıran, netleştiren ve kararlılık kazandıran okul oldu.

Devrimin yolu özveriyle döşenmiştir!

Zonguldak

EKİ'deki toplu sözleşme büyük tepki uyandırdı

Ereğli Kömür İşletmeleri (EKİ) toplu sözleşmesi YHK tarafından düzenlendi, yürürlüğe kondu.

Yüksek Hakem Kurulu EKİ'de çalışan yaklaşık 50 bin işçi adına yeni dönem toplu iş sözleşmesini yürürlüğe koyarken, eski sözleşmenin 54 maddesini değiştirdi, 5'i geçici madde olmak üzere 20 maddeyi de metinden çıkardı.

İş kazalarının azaltılması amacıyla işveren tarafından düzenlenmesi zorunlu olan "gelişim kursları"nın en az süresini 15 günden 3 güne indirdi. Hastalık, askerlik ve profesyonel sendikacılıktan yeniden işe dönüşlerde işe alınma zorunluluğunu kaldırdı. Ücretli ve ücretsiz izinlere de kısıtlama getirildi.

Yüksek Hakem Kurulu *sakat işçilerin iş akitlerinin feshedilemeyeceğine* ilişkin hükmü de yürürlükten *kaldırdı.* Eski sözleşmede "tarafların amacı" başlıklı birinci maddede yer alan, "işçilerin sosyal ve kültürel seviyelerini geliştirmek, ekonomik güçlerini arttırmak, işçileri en sağlıklı ve emniyetli iş, işyeri ve çalışma şartlarına kavuşturmak" biçimindeki satırlar yeni sözleşmede yok. YHK ayrıca "taraflar kendilerine yüklenen görevleri en iyi niyetle ve en iyi şekilde yaparlar" diyen ikinci maddeyi de kaldırdı. Herhalde bu sözleşmeyi bile uygulamayacaklar.

Sözleşmenin 14. maddesinde "eğitime tabi tutulan işçilere, bu eğitimleri süresince, baremlerinde gösterilen günlükleri ödenir" şeklindeki ifadeye "sanat ve ağırlık zamları hariç" sözcükleri eklendi. Sözleşmenin 20. maddesinde yapılan değişiklikte, "bölgeden merkeze, merkezden bölgeye daimi *işyeri değişikliklerinde işçinin rızasının alınması*" koşulu *kaldırıldı.* 50. maddede, disiplin kurullarında işçi ve işverenin eşit ağırlıkta olmasına ilişkin hüküm işveren lehine değiştirildi. Aynı ilke sözleşmedeki diğer ortak kurullarda da geçerli kılındı.

İzinlerle ilgili maddede yapılan değişiklikle, izin süreleri kısaltıldı. Bir diğer değişiklik de tutuklanan, ya da gözaltına alınan işçilerle ilgili. *"İşçi herhangi bir suçla tutuklandığı ve tutukluluğu 30 günü aştığı takdirde hizmet akdi münfesih sayılır"* hükmü getirildi. "Dinlenme kampları ve lokaller" kurulmasına ilişkin madde, "lokaller" olarak düzenlendi. Saat ücretlerine yapılan "zam" ise, uzun yıllardır görülmedik azlıktadır.

Hemen hemen tüm sosyal ve kültürel hakları budayan yeni sözleşme, Zonguldak yöresinde geniş tepki uyandırdı. İşyerlerinde, tüm işçi mahallelerinde ve kahvelerde konuşulan tek konu budur. İşçiler tepki ve kinlerini açıkça dile getiriyorlar. Ereğli ve Zonguldak civarına yayın yapan EKİ radyosu, şimdi bu hoşnutsuzluğu daha da büyümeden bastırabilme çabasındadır. En son yayını, Zonguldak'a devlet yöneticilerinden, YHK'dan kişilerin gelip, işçilerin şikayetlerini dinleyecekleri yolunda oldu. Büyük bir ihtimalle bu günlerde sinemaların birinin salonunda bir toplantı yaparak, durumu biraz olsun yatıştırmaya çalışacaklardır.

Zonguldak